

MAGYARI

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeszközi bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

II. Károly király rádióbeszédet mondott a new-yorki világkiállításon való részvételről

**Szózatában hangsúlyozta, hogy a román nép Amerika
iránti barátságának jeléül vesz részt a kiállításon**

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap este fél-
kilenc órakor a román rádióadó-állomások
közvetítették Amerika számára az úgynevezett
„román órát”, amelynek keretében Őfelsége
beszédet mondott a mikrofon előtt.

— Románia, — mondotta a király, — a
legnagyobb lelkesedéssel fogadta ép az Ameri-
kai Egyesült Államok meghívását, hogy ve-
gyen részt a newyorki világkiállításon. A ro-
mán nép meg van győződve, hogy ez a nagy

atni, hogy Romániának annyi civilizáció ke-
resztvezésénél nemzeti létének védelmében
folytatni kényszerült évszázados harcát elle-

nére is sikerült saját nemzeti civilizációt ki-
termelnie magának, amelyre büszke lehet. Ezen
a multon alapulnak állandó erőfeszítéseink a
haladás felé és be akarjuk mutatni a világ-
nak ezt a szüntelen fejlődést.

— Az a tény, hogy ez a megnyilatkozás az
Amerikai Egyesült Államokban van, új alka-
lom számomra is, országom számára is, hogy
megújítsuk a baráti érzést, ami nemzeteinket
összeköti. Nem fogjuk sohasem elfelejteni,
hogy az amerikai polgárok soraiban igen sok
a román eredetű és hogy ők alkotják közöttünk
az összekötő kapcsot, különösebb téve érde-
künket, hogy résztvegyünk a newyorki kiállítá-
sán. Románia pavillonja országunknak az
Egyesült Államok iránti vonzalmának a jele,
s egyúttal ékesszóló tanúsága a román nép és
az amerikai nép közötti barátságának.

Vasárnap délelőtt megtörtént Márton Áron erdélyi püspökké való szentelése

**Románia minden részéből tömegesen érkeztek küldöttségek
a fényes ünnepekre. — Megindultan, könnyező szemekkel
végezte a szentelési szertartást Cassulo Andrea pápai nuncius**

megnyilatkozás hozzá fog járulni a népek
közötti nagyob megértés kialakulásához és le-
hetővé teszi a különböző nemzetek közötti ba-
rátságos kapcsolatok javítását és megerősítését.

— Románia szilárd kitartással halad az
emberek közötti jóviszony és megértés fejleszté-
sének és a békének az útján s azért mindig
kész résztvenni bármilyen megnyilatkozáson,
amely alkalmas ezeknek az emberességi ére-
nyeknek az előmozdítására.

— A román szokások és termelvények
mélyebb megismerése által a tisztelet és
megbecsülés érzését lehet kivívni. Országom
ezért határozta el, hogy résztvesz a kulturának
ezen a hasznos és nemes megnyilatkozásán.

— Büszke vagyok, hogy a Románia újjá-
születése érdekében jószándékú emberek által
bátran és határozottan megkezdett munka kez-
di már meghozni a legszebb gyümölcsöket s
ez megengedni számunkra, hogy büszkén ve-
hessünk részt ezen a nemzetközi kiállításon.

— A newyorki román pavillon meg fogja
mutatni állandó törekvésünket az általános
társadalmi fejlődés irányában. Meg fogja mu-

(Kolozsvár, kiküldött tudósítónk jelentése.)
Valami opálszínű levegő borult az ősi erdélyi
főváros külsejére, a télből tavaszba bontakozás
levegője. Köd és szemerkélő eső, melyben
mégis minden forgalmas és élénk. Péntektől
kezdve a katolikus középületeken gyászos
zászlók is lobognak, a pápa halálának a hírért
hírdetik. Megilletődéssel beszélnek a nagy ha-
lottról, de belesápad a gyászoló érzésbe az a
megdöbbenés is: mi lesz a püspökszenteléssel?
De már péntek délre megérkezett a megnyug-
tató telefonüzenet Bucurestiből, a pápai nun-
ciustól, hogy a fölszentelés az előírt sorrend
szerint végbemegy, csak halkabb és egyszerűbb
lesz a szertartás és lilaszinben (az egyház gyá-
szoló színében) tartják a fölszentelési misét.
Tehát továbbfolynak a lázas előkészületek a
püspökszentelésre. A Szent Mihály főtemplom
plébániáján, ahol Márton Áron, az új püspök
még egyideig továbbra is megmarad plébá-
nosnak, élénk a forgalom. Száz és száz tuda-
kozódó kérdezősködik, belépti jegyet akar bi-
zosítani a vasárnapi ünnepi szertartásra, vagy
az ünnep egyes részleteiről érdeklődik. A püs-
pök szülői és testvérei is persze itt szállásolód-
tak el, egyszerű székelyruhás emberek, de esu-
pa szeretet fogja őket körül, s mindenki akar
valami figyelemmel kedveskedni nekik.

Másik forgalmas hely az Egyházmegyei
Tanács hivatalos helyisége: ott dolgozik a
rendező bizottság Boga Alajos kanonok és P.
Jánossy Béla igazgatótanácsai titkár vezetésével.
A jelentkezések, elszállások, fogadtatások

ügyeit intézik itten. Megossa ezt a munkát a
Katolikus Népszövetség irodája is, hol Bálint
József igazgató látja el a tömegesen odafor-
dulókat mosolygó szavú felvilágosításokkal,
útbaigazításokkal és segítségekkel.

A templomi kórus is készülődik Zsizsma
Rezső zeneigazgató vezetésével a nagy napra.
A Mariánus is csupa élénk sürgés-forgás; ott
is élelmező központ van a vidékről érkező
vendégek számára. A Szociális Nővérek szál-
lodája és étterme is zsufolásig tömve; a ven-
dégelői udvariasságon mind-mind túlmenni szá-
vesség és bensőség árad itt minden odaérke-
zőre. A Katolikus Kör termei szintén megtel-
nek a különböző vidékről jöttekkel. Az egész
városban is különben nagy az idegenforgalom.
Különösen kedves a székely faluk küldöttsé-
gének egy-egy csapatja, hiszen elsősorban az ő
ünnepeik lesz a vasárnapi püspökszentelés, vér-
beli „székely püspököt” szentelnek.

Szombaton délután érkeztek meg Várad
felől a fölszentelésnél segédkező püspökök,
Fiedler István és Pacha Ágoston. Őket Hossu
Gyula kolozsvári görög katolikus püspök látta
vendégekül. Velük érkeztek ugyanegy gépko-
csin a váradai és temesvári káptalan küldöttei:
Molnár Kálmán és Kájzler Lajos preláthusok.
Este a félnyolc órai gyorsvonattal érkezett
meg Cassulo András érsek, a pápai nuncius,
kit az állomásnál Boga Alajos egyházmegye-
tanácsosi előadó kanonok fogadott. A pápai
nunciussal együtt érkezett Robu Mihály iasi-
római katolikus püspök is, továbbá Durcovici

Antal apostoli protonotarius, a bucuresti érsekség képviselője. Robu püspököt szintén

Hossu Gyula görög katolikus püspök látta vendégül.

A Pázmány Péter Társaság ünnepi bemutatkozója

A felszentelési ünnepségnek mintegy bevezetője volt az az irodalmi est, amit a piarista főgimnázium dísztermében az egykori Katolikus Akadémiának újjáalakult szervezete, a Pázmány Péter Társaság tartott. Tudvalevő, hogy egy újabb törvény rendelkezése az „Akadémia” elnevezés használatát csak a Román Tudományos Akadémia részére tartotta fenn, s így az Akadémia-nevet használó más egyesületek és intézmények új nevet kellett, hogy felvegyenek. A Katolikus Akadémia e rendelkezés folytán határozta el, hogy Pázmány Péter Társaság névvel újrászerveződik. Ez a társaság most mutatkozott be először a közönség előtt a mondott irodalmi est keretében.

Az irodalmi est a Marianum énekkarának szereplésével kezdődött. A Királyhimnusz, s aztán egy finom zengésű, mélyen megható Alleluja-költeményt énekelték el Cecilia nővér vezetésével.

Utánuk Pakocs Károly szatmári kanonok, a társaság elnöke mondott megnyitó beszédet. Utalt arra, hogy az új püspök is az irodalom egyik munkása. Aztán a püspöki hivatás és a vallásos író rendeltetése közötti rokonvonalokról szólt. Mindkettő a hit hirdetés munkáját végzi, a társadalmi lélek fölemeléseért dolgozik, s az egyházkormányzat ügyét segíti elő. A püspök lelki hatalma a vezető, a napragyogáshoz hasonló, de a vallásos író munkája is csillogragyogás tud lenni, mikor köröskörül a hitközömbösség, vagy hitetlenség sötétjét kell átörni.

Kiss Jenő fiatal költő, a Szépművés Céh lektora három mesteri alkotású költeményt adott elő; azok közül a „Márton Áron” című különösen megragadta a közönséget.

Történelem az erdélyi székely püspökökről

Az irodalmi est alkalmára Biró Vencél kegyesrendi tartományfőnök az erdélyi székely püspökökről írt történelmi értekezést. Maga a szerző súlyos betegen fekszik s így helyette egy kegyesrendi tanár olvasta föl a dolgozatot. A tanulmány élénk háttérzesséssel mutatta be a székelység szerepét az erdélyi katolicizmus fenntartásában. A XVI. századbéli hitszakadás után az erdélyi fejedelemség korszakában püspök nélkül maradtak a katolikusok, számuk is megfogyatkozott, csak a Székelyföldön, ott is Csikmegyében maradtak meg egybefüggő tömegként. Ez magyarázza meg, hogy a fejedelmi korszak megszűntével olyan sűrű egymásutánban következnek Erdélyben a székely származású erdélyi katolikus püspökök. Az első Ilyés András, aztán pár év múlva Mártonffy György, majd Antalffy János. A püspöknévküliség XVI. és XVII. századbéli ideje után ők hárman az első katolikus püspökök Erdélyben. Egyházmegyei kormányzatuk ideje a XVIII. harmadik évtizedéig tartott. A XIX. század elején Mártonfi József folytatja a székely püspökök sorát, aztán Kovács Miklós a század közepén, majd a hatvanas években Pogarassy Mihály; mindnyájan nagy érdemeket szereztek különösen az Erdélyi Katolikus Státus (a mai Egyházmegyei Tanács) történelmi jogának fenntartásában, illetve megerősítésében. A szerző utalt Karácsonyi János kutatásaira, melyek szerint Mailáth Gusztáv Károly egykori püspökünk is székely eredetű. Végül a tanulmány Márton Áronnak, a legújabb székely püspöknek eddigi pályafutásából is kiemelte azokat a képességeket és fejlődéseket, melyek történelmi jelentőséget bontakoztatnak elő.

Erőss Alfréd, a gyulafehérvári papnevelő lelki igazgatója szavalta el költeményeit a székely fiúról, a székely emberről, a papról. Friss üdőségű képek voltak mind a székely szülőföldről. A szavaló költő sápadt, csontos arcát bearanyozta a szerető mosolygás, s külön beszéd sugárzott lázas lobogású mély szeméből. Különösen megragadó volt az a költeménye, melyben elmondta a pap látomását, hogy az ő

küzködő, gondokkal vert faluja fölött hogyan vigyáz az ősök szelleme, a hitűségben szentté vált elődök sokasága: a szent falu.

Gyárfás Elemér, a Pázmány Péter Társaság alelnöke záróbeszédet mondott Pázmánynak mai időkig ható szelleméről. A beszédet vasárnapi számunkban közöltük. Külön ki kell emelnünk, hogy erős hatást kellett a beszédnek az a része, mely az erdélyi katolikusoknak az erdélyi protestánsok iránti testvéri szeretetéről szólt.

Befejezésül ismét a Marianum növendékei énekelték a „Christus vincit” himnusz s a kedves összhang mintegy összefoglalta a közönség emelkedett hangulatát.

Külön érdekessége volt az irodalmi estnek, hogy a közönség soraiban megjelent Márton Áron püspök édesatyja, édesanyja és két fiútestvére is. Maga a közönség odatiltotta őket a legelső sorba. S mikor az „Áronkáról” volt szó a felolvasásokban és szavalatokban, bizony a két öreg sűrűn emelgette a zsebkendőt könnyező szeméhez, a két testvér pedig ragyogó tekintettel nézett egymásra.

Emlékfüzet a püspökszentelésről

A közönségnek az is kedves meglepetése volt, hogy az irodalmi est alkalmából a bejáratoknál gyönyörű kiállítású emlékfüzeteket osztogattak. Tizenhat oldalos volt az emlékfüzet, albumnagyságu lapokból állott. „Szentelik a

püspököt” volt a címe, s az „Apostol” adta ki a püspökszentelési ünnep emlékére. A fényes fehér félkarton-papírosból készült füzet címlapja baloldali alsó szögletében a kolozsvári Szent Mihály főtemplom toronyrészének a képe áll, jobboldali felső szögletében a Márton Áron püspök címere a jelmonddal: Non recuso laborem. (Nem riadok vissza a munkától.) Az első oldalon XI. Pius pápa és Márton Áron püspök képe. A szövegrészben dr. György Lajos történelmi magyarázata a „Non recuso laborem” jelmondról, aztán Tátray Barnabás művészettörténeti ismertetése a kolozsvári Szent Mihály-templomról, majd Venczel József írása „Márton Áron püspök élet-példája” címen, végül Székely József tanulmánya az erdélyi püspökség történetéről.

Az emlékfüzet másik része érdekes sorozata a képeknek, melyek mind a Márton Áron püspök életéből való emlékekről szólnak. A képek címei a következők: *Bölcsömet csiki fejtől faragták, A püspök édesanyja, Családi körben, Osztyáltársak között, A csikszeredai főgimnázium, A csikszentdomokosi szülő ház, Csiksomlyó ahol a kisdíák nevelkedett, A hadnagy úr, Bajtársak (harctéri fölvetel), A gyulafehérvári székesegyház, Az Ur szolgálatában (papnöveldei tanulólársai között), Ditró: az első őrhely, Vorbuchner püspök munkatársa, Mailáth püspök titkára, A diákok barátja, Szószék a kolozsvári piarista templomban, Főiskolások lelkivezetője, A kolozsvári Báthory-Apor szeminárium, A népnevelő, A kolozsvári plébános, A főpásztor, Van püspökünk, A kolozsvári Szent Mihály-templom, ahol a püspökszentelés végbement. A főhajó, A sekrestyeajtó.*

Vasárnapi gyülekezés a Szent Mihály templomban

Vasárnapra elmúlt a napok óta tartó ködös, esőszitálás idő, s a napsütés is birkózni kezdett a felhőkkel. Reggel már 8 órakor várakozó tömeg gyülekezett a Szent Mihály-templom térs környezetében. Akik belépti-jegyhez juthattak, azok már felkilenore mind elfoglalták a helyeiket a templomban. A vallásügyi minisztérium képviselőjeként dr. Jenciu Mózes főfelügyelő volt jelen, a kormány képviselőtében dr. Silviu Dragomir kisebbségügyi miniszter, a szamosi tartomány részéről dr. Tataru Coriolan királyi helytartó és dr. Hodor Viktor vezértitkár, a marosi tartomány részéről Papp Danila tábornok, királyi helytartó és Roska Petre vezértitkár, a kolozsvári hadtestparancsnokság részéről Christea Vasilescu tábornok, a kolozsvári helyőrség részéről Zinu Dumitrescu ezredes, a rendőrség részéről dr. Horvat Josif kvesztor, a gyulafehérvári római katolikus székeskáptalan tagjai (a beteg Zomora Dániel nagyprépost kivételével), a iasi római katolikus püspökség részéről Robu Mihály püspök, a kolozsvári görög katolikus püspökség részéről Hossu Iuliu püspök, a bucuresti római katolikus érsekség részéről Durcovici Antal érseki helynök és Horváth József kanonok-plébános, a balázsfalvi görög katolikus érsekség részéről dr. Macavei Viktor nagyprépost, érseki helynök, a nagyváradai római katolikus káptalan részéről Molnár Kálmán püspöki helynök és Pop Josif szentjohbi apát, a szatmári római katolikus káptalan részéről Pakocs Károly kanonok, a temesvári római katolikus egyházmegye részéről Kajzler Lajos nagyprépost és Rech Géza apát, a nagybányai görög katolikus káptalan részéről Breban Sándor nagyprépost, a lugosi görög katolikus káptalan részéről De-

leu Viktor kanonok, az erdélyi református egyházkerület részéről Vásárhelyi János püspök, gróf Bánffy Miklós főgondnok, Tavasz Sándor egyházi főjegyző, Kádár Géza egyházzgazdasági főigazgató, Vékás Lajos egyházközségi főgondnok, az unitárius egyház részéről dr. Varga Béla püspök, dr. Kiss Elek főjegyző, dr. Gál Miklós főgondnok, dr. Mikó Lőrinc tanácsos, a luteránus egyház nevében Alberti Richárd főlelkész, míg a kolozsvári zsidó hitközségek részéről Glazner Akiba és dr. Weinberger főrabbi, aztán dr. Gyárfás Elemér és dr. Betegh Miklós vezetésével az erdélyi római katolikus Egyházmegyei Tanács tagjai, valamint a külföldi államok Kolozsváron élő konzuljai: a magyar, olasz, német, spanyol, lengyel, görög és cseh konzulok. A szentélyben fönntartott helyek második sorában ültek Márton Áron püspök szülői s a szentély hátsóbb sorában a püspök testvérei és rokonai. Az egyházmegye különböző községeiből jelentkezetteknek 624 ülőhelyre adtak ki jegyet, a kolozsváriaknak 200 ülőhelyre, s ezenkívül még 2000 állóhelyre osztottak jegyet. Kivülük még a rendezők serege állott sorfalat, a szentélyben férfiak és gyermekkar sorakozott fel két oldalon a szertartás énekeire s az orgonánál a templom állandó nagy énekkara állott készen a többi éneklésre.

Ünnepi bevonulás a főszenntelésre. Kezdődik a szertartás

Reggel 9 órakor a szemben lévő plébánia épületből megindult a papság hosszú sorakozású menete, a menet végén a püspökök, először Robu Mihály, aztán Hossu Iuliu, aztán a főszenntelésnél segédkező Pacha és Fiedler püs-

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénzelőzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!
LEGSZEBB CSALÁDI EMLÉKKÖNYV!

Cassulo András, papai nuncius

püspökök, közöttük a felszentelendő új püspök, legvégül hosszú lilapalástban Cassulo András érsek, papai nuncius. Benn a nagytemplomban az énekkarok és az orgona diadalmas zenéje fogadta az érkező díszes menetet. A főoltártól jobbra egy külön oltárasztal állott a felszentelendő részére, az evangéliumi oldalon volt a

trónus, ahol az érsek helyezkedett el körülvéve ünnepi segédletétől. A felszentelendő mellett állott kétfelől Pacha és Fiedler püspök. Külön szertartás volt mindnyájuknak az ünnepi misemondáshoz való felöltözésre. Az érsek lila misedíszben, a két segédkező püspök is lila pluvialékban és püspöksüveggel, a felszentelendő fehér misemondó ruhában püspöksüveg nélkül.

Az érsek és segédlete a főoltárhoz vonult, ott a közepén elhelyezett széken a hívőkhöz fordulva leült s a két segédkező püspök között eléje járult a felszentelendő és mélyen meghajolt. Ekkor ők hárman is elhelyezkedtek az oltár előtt elhelyezett székeken az érsekkel szemben. Kis idő múlva mindhárman fölkeltek és Pacha püspök az érsekhez latinul a következő szavakat intézte:

— Főtszentelendő Atyám, a katolikus Anyaszentegyház kívánja, hogy az itt jelenlevő áldozó papot a nehéz püspöki méltóságra emeljed.

Az érsek visszakérdezte:

— Habetis mandatum Apostolicum? (Van-e apostoli parancsotok?)

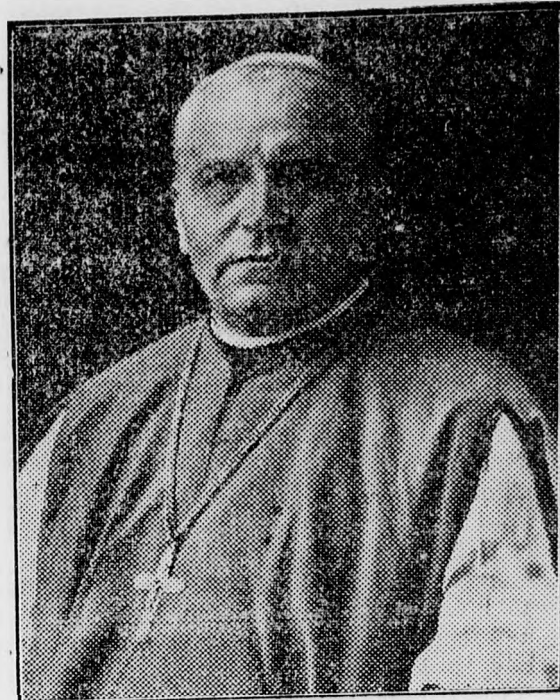
Pacha püspök felelt:

— Habemus. (Van.)

Az érsek szólott:

— Legatur. (Olvassassék föl.)

Erre következett, hogy dr. Troján Károly teológiai tanár felolvasta a pápai bullát latin nyelven.

Fiedler István szatmár-nagyváradai megyéspüspök

felé fordulva rövid bejelentést, hogy a püspök kinevezéséhez az állam részéről a király is hozzájárult.

Az eskütétel és a tulajdonképeni szentelés

A pápai bulla szavai és a kormányképviselő bejelentése után a kinevezett püspök leterdelt a főoltár előtt és az érsek kezében lévő evangéliumos könyvet érintve, elmondotta a hitvallást és az esküt, mely a következő szavakkal végződik magyar fordítás szerint:

— Isten engem úgy segéljen és Istennek ez a szent evangéliuma.

Aztán az úgynevezett „vizsgálat” következett. A felszentelő érsek több kérdést olvasott föl a hit egyes legfőbb tételeiről. A felszentelendő válaszolt reá a hit akarásával és igentől vallomásával.

A továbbiakban az együttes misemondás kezdődött. Az érsek a főoltárnál a saját külön segédletével, a felszentelendő a maga külön oltárájánál a két segédkező püspök között mondotta a misét. Majd a szent lecke és az evangélium közötti miseszakaszban végbement az új püspök tulajdonképeni felszentelése. A felszentelendő a főoltár elé járult, a felszentelő felszólitotta a körülállókat, hogy imádkozzanak a választottért, adja meg neki az Isten kegyelme bőségét. Az érsek is, a két segédkező püspök is leterdelt, a felszentelendő pedig egész testével leborult az oltár lépcsőin. A minden szentekhez szóló litánia elmondása következett, melyet végig Cassulo érsek énekelt, a szentélyben levő énekkar feleleteivel. A litánia közben külön áldáskívánás volt a felszentelendőre. Ennek végeztével a felszentelendő a leboruló helyzetből térdén állásba emelkedett, akkor az evangéliumos könyvet kiterjesztett lapokkal nyakára és vállára helyezte a felszentelő és a másik két püspök s mindkét kezükkel érintették mindnyájan a felszentelendő új püspök fejét. És szólottak:

— Vedd a Szentlelket.

Az érsek imája következett ezután, melyben arról van szó, hogy a papság külső öltözetében levő dísz csak jelképe a mélyebb dolgoknak. „A főpap dicsőségét nálunk már nem a ruha dísz teszi, hanem a lélek ragyogása.”

— Azért add meg kérünk Uram e szolgálódnak, — mondotta tovább az ima. — hogy amit azok a pápi öltözékek az arany ragyogásával, a gyöngyök csillogásával s a sokféle díszítés változatosságával jeleztek, mindaz az ő életében és tetteiben tündököljön. Tedd tökéletessé papodban a szolgáló teljességét, dicsítsd őt fel a dicsőség lelki ékességével és szenteld meg a mennyei kenet harmatával.

Ezt az imát énekelve mondta el Cassulo érsek, de az ima szövege közben gyakran elcsuklott a szava, s huzamosabban is szünetet kellett tartania, annyira elérzékenyedett. A könnyes szemmel elénekelt ima után az érsek-

Pápai bulla Márton Aron erdélyi püspökké történt kinevezéséről

A latinul fölolvastott okmány magyar szövege a következő:

Pius Püspök, Isten szolgáinak szolgálója, kedvelt Fiának, Márton Aronnak, aki eddig a gyulafehérvári egyházmegye apostoli kormányzója volt, ugyanazon Székességi választott püspökének, üdvözlését és apostoli áldását. — A pásztorok örök Fejedelmétől alázatosságunkra bízott legfőbb apostoli hivatal, amelynél fogva az egész keresztény világnak előjárója vagyunk, kötelességünk teszi a szorgos gondoskodást, hogy minden egyháznak élére oly főpap állítsassék, aki az Urnak reája bízott nyáját üdvösen legeltetni, vezérelni és kormányozni tudja és bírja. Minthogy tehát b. e. Vorbuchner Adolf püspök elhalálózásával a bucaresti metropolita-egyház alá tartozó gyulafehérvári székesegyház jelenleg pásztor nélkül van, Mi, tisztelendő Testvéreink a Római Szent Egyház bíborosainak tanácsára, ezen egyház élére Téged választunk s annak püspökévé és pásztorává teszünk s egyben ezen egyháznak gondozását, vezetését és kormányzását lelkiükben s anyagiakban teljesen Reád bizzuk, mindazon jogokkal s kiváltságokkal, terhekkel s kötelességekkel, amelyek ezen pásztori hivatallal járnak. Kívánjuk továbbá, hogy megtartván egyébként a jog szerint megtartandókat, püspökké szentelésed és a Reád bízott egyházmegyének kánoni átvétele előtt kötelességed legyen letenni meghatározott minták szerint a katolikus hitvallást és előírt esküket egy általad választott katolikus főpap kezébe, aki az Apostoli Szék kegyét bírja s vele közösségben van s ezeknek egy-egy példányát a magad és az említett főpap aláírásával és pecsétjével ellátva, a Consistorialis Szent Kongregációnak minél előbb betérjeszteni. Ezen kívül nagyobb előnyöd végett megengedjük Neked, hogy Városunkon kívül bármely katolikus főpap, más két katolikus püspök segédkezésével, akik az Apostoli Szék kegyét bírják s vele közösségben vannak, szabadon és megengedetten püspökké szentelhessen Téged. Ezért jelen levőnkkel tisztelendő Testvéreinknek, akit Te erre kiválasztasz, megbízást és parancsot adunk, hogy Téged püspökké felszenteljen. Szigorúan meghagyjuk azonban, hogy amíg a fent említett hitvallást és esküt le nem tetted, se Te a püspökké szentelést elfogadni ne merészed, sem az általad választott főpap fel ne adja Neked, azon büntetések terhe alatt, amelyeket a jog, ha parancsunk megszegnétek,

megállapít. Erős a reményünk és bizodalunk, hogy az Ur jobbának kegyes segítségével úgy fogod tovább kormányozni a gyulafehérvári egyházat, hogy apostoli buzgóságod által lelkiükben és anyagiakban napról-napra gyarapodjék. Kelt Rómában Szent Péternél, az Urnak 1938-ik esztendejében, december hó 24-én, pápaságunk 17-ik évében.

BOGGIANI TAMÁS PIUS,

s. k. bíboros, a Római Szent Egyház Kancelláriusa (ólompecsét)

SOLVERINI DOMOKOS,

s. k. larissai c. érsek, apost. protonot.

VITALI ALFRÉD

s. k. apost. protonot.

Liberati Alfréd kanonok, s. k. az apostoli Kancellária tanuló. segítője, Pericoli Angelus s. k. úrnok.

Iktatva az Apostoli Kancelláriában: 60. köt. 65 sz. Trussardi Alajos s. k. Kiadott január 13-án, a „tizenhetedik” évben. Marini Alfréd s. k. pecsételő.

A pápai bulla felolvasása után a vallásügyi minisztérium megbízottja tett a nuncius

Pacha Ágoston, temesvári megyéspüspök

nunciatus a főoltár felé fordulva a „Veni Creator Spiritus“ („Teremtő Szentlélek, jövel“) himnusz éneklésébe kezdett, melyet a szentélybeli papnöveldei énekkel folytatott tovább. A Szentlélekhez szóló himnusz éneklése alatt az érsek szent olajjal keresztet vont a főlentelendő fejére. Erre a szentélybeli énekkel egy másik ősrégi szent éneket énekel a szent kenettel való eltélés örömről. Ennek a hangjai közben az érsek az új püspök két kezére vont keresztet a szent olajjal. Következett aztán pásztorbotnak, mint a hívek fölötti egyházi hatalom jelvényének átadása az új püspök részére, majd a püspökgyűlés átadása, mely az egyház iránti hűségnek a jele. Végül leemelték az új püspök nyakáról és válláról a kiterjesztett lapokkal odaborított evangéliumos könyvet s azt nyújtották át az új püspöknek:

— Vedd az evangéliumot és menj, hirdesd a reád bízott népek.

Az így felszentelt új püspök a két segédkező között visszatért a maga külön oltárához s a felszentelő is a főoltárhoz fordul. Mindketten tovább mondják szent miséjüket, majd az evangélium után, a főoltár elé járul és jelképes ajándékokat (gyertyát, kenyeret és bort) nyújt át kézcsók között a főlentelőnek. Ez a régi keresztény korszak áldozatkésztségére emlékeztet, mikor a hívők a misének ennek a szakában hoztak adományokat az egyház fenntartására, iskolái és szeretetművei szükségüknek a fődözésére.

A főajtánlástól kezdve a főlentelt új püspök a főoltár jobboldalán folytatta tovább a maga misemondását s az áldozáskor az érsek megosztotta vele a szent ostyát és a kelyhet.

A mise befejező szakában az érsek a szokásos módon áldást adott a népre, aztán az új püspök beiktatásának végső jelenetei következtek.

Az új püspök elindul az első áldásosztásra

A misevégi áldásosztás után az érsek a főoltár közepén elhelyezett székre ülve megszentelte az új püspök süvegét, mint a hitvédelemért való harcosság sisakjelvényét s ezt a két segédkező püspökkel együtt az új püspök fejére tette. Aztán szertartásos megszentelés után kezére húzták a püspöki kesztyűt, mint a lelki tisztaság cselekvésének a jelvényét s kezébe adták a pásztorbotot. Akkor a felszentelő érsek fölkel székéből s az új püspököt kezén fogva, az oltár evangéliumi oldalán álló trónushoz vezette és a trónus-székre ültette. Ömaga födellen fölött állott tovább a trónus-szék mellett. Fölhangzott a „Teged Isten dicséretünk“ himnusz, melynek első verse után a két segédkező püspök vezetésével az új püspök elindult a nagytemplom hajója felé, hogy kiosssa a népek első püspöki áldását. De előbb a második széksorban levő szülőihez ment s megcsókolta a két öreget, kik könnyes arccal csókolták kezét fiuknak: a püspöknek. E megható jelenet után folytatta útját az új püspök az ő első áldásosztásával.

Mikor aztán az új püspök a szentélybe visszaérkezett, még az oldaltrónuson ülve várta meg a „Tedeum“ befejezését. Majd a főoltár közepéről adta meg a misevégi ünnepélyes áldást. Ez alatt mindhárom másik főpap födellen fölött állott körülötte. Majd mindhárman az evangéliumi oldalon csoportosultak, most már püspöksüveggel a fejükön, míg az új püspök az oltár másik oldaláról, a teljes püspökhatalom külső jelvényeivel, a püspöksüveggel és pásztorbottal is ellátva, háromszoros térdhajás között közelített feléjük. „Ad multos annos!“ — kívánta nekik mind emlékedőbb énekkel mindháromszor. A harmadik térdhajáskor a főlentelő érsek fölemelte térdeléséből és átölelte békecsókkal illette. A két segédkező püspök is átölelte őt hasonlóan megadta a békecsókot neki, majd ketten elkísérték saját külön oltárához.

Még a szentmise befejezésére szolgáló evangéliumot mondotta el az érsek is a főoltárnál, az új püspök is a maga külön oltáránál. Végezetül Márton Áron püspök latin nyelvű beszédben megköszönte főlentelését s ennek során meghatótt hálával emlékezett meg

az elhunyt XI. Pius pápáról, ki a püspöki ki nevezést adta. Cassulo érsek-nunciatus sírására fakadt a beszédnek ennek a részénél, s a beszéd befejezése után csak némán intett, hogy nem tud szóval válaszolni.

Könnyes és megindító üdvözlések

A csikszentdomokosiak ajándéka

A fényes templomi szertartás után a hatóságok, a testületek és egyesületek képviselői a plébánia fogadótermében üdvözölték következő sorrendben a felszentelt püspököt:

A kormány nevében dr. Moise Jenciu kultuszminiszteri vezérfelügyelő, a Szamos-tartomány nevében dr. Tataru Coriolan királyi helytartó, a Maros-tartomány nevében Papp Danila tábornok, királyi helytartó, Kolozsvár város nevében dr. Bornemisa Sebastian polgármester, a görögkeleti egyház nevében dr. Stanca vicarius, a görög katolikus egyház nevében Macovei balázsfalvi nagyprépost, a református egyház nevében Vásárhelyi János püspök, az unitárius egyház nevében dr. Varga Béla püspök, a luteránus egyház nevében Alberti Richárd főlelkész, a zsidó egyházak nevében Glasner Akiba és dr. Weinberger főrabbi, a kolozsvári konzuli testület nevében az olasz, lengyel, német, görög, spanyol és cseh konzul élén báró Botmer Károly magyar konzul. A katolikus egyházmegye igazgatótanácsa nevében dr. Gyárfás Elemér világi elnök a következő beszédet mondta:

Az erdélyi katolikusok ősi szervezete, mely századokon át Katolikus Státus néven volt ismeretes s most Egyházmegyei Tanács nevet visel, hódolattal üdvözlő az apostolok utódjává ma fölkelte főpásztorát.

Ősi szervezetünk e névváltozása két évtizedes nehéz küzdelemmel kapcsolatos, mely sajnos, még lezárva nincsen.

Az első évtized szertelen és felelőtlen előcsatározásai után, nyolc év előtt koncentrikus támadás indult ősi szervezetünk s ennek közvagyona ellen, kettős fronton.

Az egyik oldalon a támadást sikerült az egyháziasság áruhájába burkolni s a világegyházban tényleg páratlan ősi intézményünk kanonicitását vitássá tenni. E támadás kivédésében hatalmas pártfogónk volt a dicsőségesen uralkodó Szent-séges Atyánk, ki a katolikus akció keretében a világiakat prófétás lélekkel különleges apostolkodási munkába állította s így értékelni tudván őseinknek a püspöknélküli századokban végzett apostoli munkáját, kijelölte számukra is a világegyház törvénykönyvének ama szakaszait, melyek keretében népünk és szent hitünk érdekében tovább folytathatjuk azt, amit őseink dicsőséggel megkezdettek.

Szent-séges Atyánknak e kitüntető bizalmára igyekszünk méltóknak bizonyulni s ígérhetjük a mai ünnepélyes napon is, hogy működésünkben a legszigorúbb egyházas érzület fog vezetni és csak tájékozatlanság vagy rosszindulat tulajdoníthat nekünk ettől eltérő szándékokat.

A másik oldalon, a közjogi és magánjogi érvek fegyverével indult a támadás s ez minket

A kórusban felzendült a „Hozzád fohász-kodunk, áldott Miasszonyunk“ kezdetű ősi Mária-ének. Ennek hangjai között vonult ki a papság és a püspökök ünnepi menete s utána az egész templomi közönség.

defenzívába szorított. Védekezésünk sikeres volt annyiban, hogy tért és értékeket nem veszíthettünk, de csak folytonos éberséggel, a támadási pontok állandó erősítésével s az újabb és újabb offenzívahullámok megállításával tudtuk pozícióinkat megtartani; nyugvópontra e támadásokkal szemben eddig nem juthattunk s lekünnket évek óta fojtogatja az aggodalom, mi történik féltett értékeinkkel, ha a védők ébersége lankad s a támadás rést üt bástyáinkon.

A világi elnök, ki harmadik püspöke előtt áll most, még a régi státusgyűlés s az ősz főpásztor bizalmából került a védők élére nyolc év előtt, mikor e támadások legnagyobb eréllyel léptek fel s lehangolással fenyegettek.

A Gondviselés kegyelme eddig megóvott e nehéz küzdelemben az elbukástól s most Nagyméltóságod személyében olyan harcedzett, tetterős, fiatal vezért állított élünkre, kinek szívére mindaz, ami nekünk drága s akinek nem kell pártfogásába ajánlanunk féltett értékeinket, mert lelkével tudja és szívével érzi, hogy mindez a saját kincse.

A nyolc éves nehéz küzdelemben megpróbált lélekkel mondok mélységek hátát a Gondviselésnek, hogy Nagyméltóságod adta nekünk s állította élünkre. Nem aggodunk így többé a ma még eldöntetlen küzdelem kimeneteléről, sőt úgy érezzük, elmondhatjuk már a „Nunc dimittis“ szavait is, „quia viderunt oculi nostri gloriam plebis noastrae!“

Fogadja Nagyméltóságod kegyesen félmillió hívősege élén álló Egyházmegyei Tanácsunk ragaszkodó, hűséges fiúi kézcsókját!

A gyulafehérvári káptalan és papság nevében Balázs Ferenc prelátnak, a magyar újságírók nevében dr. Sulyok István, a katolikus népszövetség nevében dr. Betegh Miklós, az egyházmegyei tanárok és tanítók nevében Anghi Dénes tanítóképzői igazgató, a katolikus nőszövetség nevében Veress Marianne szociális nővér, az egyházközség nevében Veress Ernő vikárius mondott beszédet.

Az üdvözlők sorában legutoljára jött el a püspök szülőfalujának, Csikszentdomokosnak küldöttsége. Csiki székely viseletbe öltözött lányok és férfiak élén Boga István plébános mondott közvetlen és bensőséges beszédet. Beszédközben átadta a püspöknek Csikszentdomokos lakosságának ajándékát: a püspök szülőházának és udvarának székely bicskával kifarragott kicsinyített mását. A püspök könnyek között vette át falujának megható ajándékát és szülőfalujának, valamint az üdvözlő testületeknek feléje sugárzott szeretete állandó könnyeket csal szemébe. Így könnyezve mondta el válaszbizédét is az üdvözlésekre. A beszédet helyszűke miatt lapunk következő számában közöljük.

Calinescu miniszterelnökhelyettes ellen merényletet készítettek elő

Számos letartóztatás történt a fővárosban

Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrszolgálat detektívjei már hosszabb idő óta figyelemmel kísérték több 20–26 év körüli, vidékről felkerült fiatal emberek működését, akik ellen az az alapos gyanu merült föl, hogy a felosztott Vasgárda tagjai. Ez év február 8-án ezek az egyének Bucuresti egyik bérházában gyűlést tartottak s a rendőrségnek gyűlésük közben sikerült valamennyit elfogni és letartóztatni. A letartóztatás nem ment simán, mert a fiatal emberek fegyvert használtak és formális tüzharc keletkezett a rendőrség emberei és közöttük a harc közben egy detektívot tőd. és fejjövés ért.

A lefolytatott házkutatás során számos ismétlődő nisztyót, kéziránatokat, több mint ezer töltényt és robbanó anyagokat találtak a lakáson.

A vizsgálat megállapította, hogy a banda tagjai még a múlt év decemberében merényletet készítettek elő Armand Calinescu belügyminiszter ellen, amely alkalommal több gyűlést is tartottak tervük pontos kidolgozására. A merényletet január 6-ra tervezték, a foganatosított védoöntézkedések miatt azonban azt jobbnak vélték elhalasztani.

A tanácskozásokat így a fiatal emberek tovább folytatták, hogy kipuhatolják és jobban felismerjék a terepet és megismerjék azokat a helyeket, ahol a miniszterelnökhelyettes megfordult s ahol Armand Calinescu gépkocsija megállni szokott. Ezután került volna sor a merénylet helyének és idejének kitűzésére.

Valamennyi letartóztatott töredelmes vallomást tett és beismerie bűnét. A nyomozás tovább tart a bűntársak kézrekerítésére.

XI. Pius pápa ravatalon

Hatszáz ezer ember vonult fel utolsó búcsúvételre a nagy pápa előtt. — Intézkedések az új pápa megválasztásáig

Vatikánvárosból jelentik: Vasárnap reggel megnyitották a Szent Péter templomot a nagyközönség számára s ezzel megindult a népek vándorlása a Szentatya ravatalához. Nemcsak Rómából, hanem Olaszországból és a világ minden részéből jönnek az áhitatos gyászolók ezrei, hogy utolsó búcsút vegyenek a nagy halottól. Délig 150 ezer hívő vonult el a Szentatya ravatala előtt. Vasárnap estig összesen hatszáz ezer ember vonult el a pápa ravatala előtt. A Szent Péter-térről a Tiberisig feketélt a kilométer hosszú út azoknak a végeláthatatlan tömegétől, akik a pápa ravatalához akartak jutni.

A pápa holttestét egyébként hármaskoporsóba fektetik. A legbelső koporsó cédrusból, a középső ólomból, míg a külső koporsó cinkből lesz. Hétfőn délelőtt folytatódott a hívek hatalmas gyászoló tömegének fölvonulása a pápa ravatala előtt.

Budapestről jelentik: Serédy Jusztinian bíboros hercegprímás szerdán este indul Rómába, hogy résztvegyen az új pápa választására összegyűlő konklávéban.

Öszentsége XI. Pius pápa temetésének pontos idejét illetően hétfőn még ellentétes hírek voltak forgalomban. A koporsót a Szentatya végakarata értelmében X-ik Pius pápa szarkofágja mellé helyezik el a Szent Péter bazilikában.

GYÁSZÜNNEPSÉGEK BUCURESTIBEN.

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap délelőtt XI. Pius pápa trónralépésének 17-ik évfordulóján Cisar érsek a Szent József Székesegyházban ünnepélyes szentmisét tartott, amelynek keretében nagy beszédben méltatta a nagy elköltözött érdemeit.

Délután a Tomis teremben nagy gyászünnepély volt, a bucaresti katolikus egyesületek részvételével, Cisar érsek jelenlétében. Ez ünnepélyen Schubert kanonok-plébános mondott beszédet.

A Vatikán — a pápa halála után

Intézkedések a pápaválasztásig

Ezekben a napokban az egész világ szeme Róma felé fordul, ahol a Szt. Péter-templom méltóságos pillérei alatt örök álomra simult vonásokkal pihen ravatalon a keresztény világ fejedelme.

Mihelyt a pápa kilehelte lelkét, testét a szent Péter-templom gyóntatóinak gondjára bízták, akik a halott mellett elimádkozták a halottak officiumát.

Ettől a pillanattól az Egyház ideiglenes kormányzása a Camerlengo-bíboros kezébe került, aki *sede vacante*, tehát a trónüresedés idején az *interregnum* alatt, a konklávé befeljegyzéseit gyakorolja azt.

A pápa halálát a bíboros-államtitkár tudomására hozta a diplomáciai testületnek és a pápai vikáriusnak és ezzel az államtitkár is letette hivatalát. Helyettesíti a bíborosok testületének titkára.

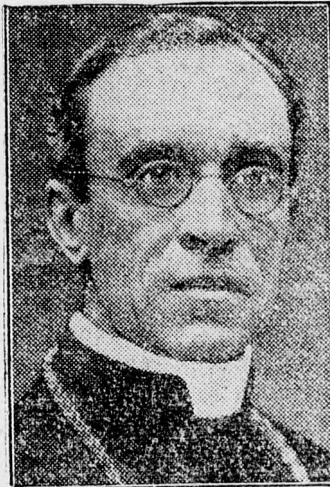
Régebben a pápa halálakor megszólalt a Capitoliumnak különben néma harangja. IX. Pius óta szent Péter templomának legnagyobb harangja adja hírül Rómának az Egyház és keresztény világ gyászát. Utána megszólalnak az örök város összes harangjai.

Róma híveinek a pápa vikáriusa hozta tudomására a pápa halálát a templomok kapujára kifüggesztett *Invito Sacro*-ban, melyben az elhunyt pápa lelkiüdvéért végzendő istentiszteletek sorrendje is jelezve van.

Ettől a perctől kezdve elmarad az *Invito Sacro* szövegéből az „Ő szentsége”. Ő szentsége meghalt. De a „Vikárius generalis” megmaradt. Mert a lelkek pillanatra sem maradhatnak gondozás nélkül. Megmarad a bíboros-pénitenciárius is állásában: így kívánja ezt a lelkek üdvé. Tovább működnek az egyes kongregációk is: a hatalmas szerkezet nem állhat meg egy pillanatra sem: így kívánja ezt az egész Egyház érdeke. Csak hogy a kongregációk jelentéseikkel most már a bíborosi testület, illetőleg a Camerlengo elé mennek. De bezárja hivatalát a Cancelaria, a Dataria és a brévék titkársága, hiszen a pápa meghalt, ő nem ír alá

többet semmit, ő kegyelmeket nem osztogat többé.

Az az apostoli konstitúció, melyet X. Pius pápa adott ki 1904 december 25-én (*Vacante Sede Apostolica*), köteletségévé teszi a Camer-

Pacelli bíboros, volt vatikáni államtitkár, jelenleg Camerlengo

lengonak, hogy az egyes bíborosi rendek fejeivel egyetértésben gondoskodják az elhunyt pápa testének méltó eltemetéséről „haesak az elhunyt pápa halála előtt nem nyilvánította erre vonatkozó óhaját, akaratát”.

A Camerlengo szerepe

IX. Pius pápa X. Pius rendelkezését megelőzőleg a legpontosabban intézkedett arról, hogy a Szentszék jogain és a konklávé szabadságán csorba ne essék. E célból három bullát adott ki.

Ehhez a három bullához még külön „Re-

golamento“-t fűzött, mely meghatározza a bíborosi testület magatartását az *interregnum* idejére.

Ezt a „Regolamento“-t, mely 1878 januarius 10-éről van keltezve, az akkori Camerlengo, Pecci bíboros készítette. XIII. Leó pápa 1882 május 24-én hagyta újból jóvá (*Prædecessores Nostri*); X. Pius teljes egészében újból megerősítette.

Ez a „Regolamento“ szigorúan meghagyja a Camerlengonak, hogy a Szentszék szuverenitásának és területenkívüliségének teljes megőrzése és az idevonatkozó jogok megvédése céljából rögtön, mielőtt a pápa meghalt, költözködjék a Vatikánba, azt az új pápa megválasztásáig ne hagyja el, állapítsa meg hivatalosan a pápa halálát, vegye át a szuverén hatalmat és mint az egyetlen törvényes hatalom, vegye őrizetbe a pecséteket. A Vatikán kapuit rögtön be kell zárni és semmi szín alatt sem szabad megengedni bármilyen olasz hivatalnak, bíróságnak, vagy államképviseletnek, hogy a Vatikánba lépjen, hogy ott hivatalos ténykedést végezzen. Ha valami sürgős közölni való volna, az történjék a Vatikánon kívül; hogy hol, azt a Camerlengo határozza meg a bíboros-testülettel egyetértően.

Ha az olasz kormány hivatalos érintkezésbe akarna lépni a bíborosi testülettel, azt kell válaszolni, hogy a bíborosi testület esküjéhez híven semmit sem változtathat azon a helyzeten, amelyet a pápa halálával talált és ezt a helyzetet változtatlanul kell megőriznie az új pápa megválasztásáig. Következésképpen nem veheti fel a hivatalos érintkezést egy olyan kormányval, amelynek nem volt semmi összeköttetése az elhunyt pápával. Különben nincs is szüksége a kormány segítségére; nem is felelhet az esetleges beleavatkozások miatt keletkező zavarokért egy olyan helyen, mely felett nem gyakorol az kormányzói hatalmat.

A legfőbb szuverén hatalom, melynek rendszer időben a pápa a léteteményese, *sede vacante* a bíborosi testület egyetemére száll, mely testületnek képviselője a bíboros dékán, aki mellé áll a bíboros-áldozások és a bíborosdiákonosok dékánja. De a hatalom gyakorlása a Camerlengonak van fenntartva, aki az Egyház adminisztrációja szempontjából a végrehajtó hatalom feje és gyakorlója.

Az interregnum ideje

Az interregnum idejére nagyon szűk körre szorít össze a bíborosi testület hatalma. Az idevonatkozó pápai rendelkezések nem engednek meg semmi újítást; az interregnum alatt nem lehet megváltoztatni semmit. Így pl., ha az elhunyt pápa alatt megszaktadt volna valamelyik kormányval a diplomáciai összeköttetés, vagy a pápa nem ismert volna el valamelyik uralkodót, a bíborosi testület ezen nem változtathat semmit.

A pápa halálának pillanatától kezdve megszűnik minden pápai törvényszék tevékenysége: a Dataria (a nem konzisztoriális ügyekkel foglalkozó apostoli levelek hivatala), az Apostoli kancellária, az apostoli brévék osztálya bezárja hivatalát, a folyóügyek elintézését felfüggesztik, az idevonatkozó aktákat tüzetesen elzárják és átadják a bíborosi testületnek, hogy az annak idején adja át az új pápának, aki tetszése szerint intézkedjen azok sorsa fölött. Megszűnik a pápai államtitkárságnak is a működése. Utolsó kötelessége az államtitkárnak, hogy a diplomáciai testületet és a pápai képviseletet a pápa haláláról értesítse, egyben adja tudomására a nunciusoknak, hogy az új pápa megválasztásáig minden jelentést a bíborosi testület titkárságához kell intézni.

Az interregnum alatt a bíborosoknak minden reggel ülésre (Kongregáció) kell összejönniük. Régebben ezt a kongregációt szent Péter templomának sekrestyéjében tartották, de IX. Pius „Regolamento“-ja a Vatikánba parancsolja a bíborosokat, hogy minden külső beavatkozást lehetetlenné tegyenek. Jelenleg a „Sala di Concistoro“-ban gyűlnek össze, a pápa lakóhelyiségeinek közvetlen közelségében. Tíz ilyen kongregációt ír elő a „Regolamento“. Az első ülésen felolvassák azokat a pápai intézkedéseket, amelyek a konklávéra vonatkoznak. Összetörlik a „halászgyűrű“-t és a pecséteket. Átveszik a felfüggesztett ügyek aktáit.

A többi ülés elintézi a sürgős ügyeket.

Márton Áron erdélyi római katolikus püspök körlevele XI. Pius pápa haláláról

Márton Áron, Erdély immár felszentelt római katolikus püspöke február 10-iki kelettel körlevelet bocsátott ki, amelynek első részében költőien szép szavakkal emlékezik meg XI. Pius pápa elhunytáról. A körlevélnek ez a része a következőképpen szól:

Mélységes fájdalommal értesülünk a szomorú hírről, hogy Szentséges Atyánk XI. Pius pápa ma reggel meghalt.

Boldog örömmel készültünk, hogy koronázásának 17-ik és nagy művének, a letaráni kiegyezésnek 10-ik évfordulóját az egész keresztény világgal együtt megünnepeljük. Örvendező várakozásunk gyásszá változott és megrendült szívvel siratjuk jószágos Atyánk, bölcs és emberi tökéletességében ragyogó Pápánk elvesztését.

Súlyos nehéz időkben tette Őt Isten igazi vezetővé, Krisztus földi országának fejévé. Uralkodásának 17 esztendejében talán egy nap sem volt, hogy aggodnia nem kellett volna millió és millió hívének földi és örök élete miatt; de minden nehézség között, a legválságosabb időkben is a szentek derűs lelkével, az Isten-közelség erejével vezette a világot, utat mutatott a zürzavarok között és biztos kézzel irányította Péter hajóját. Krisztus szent Egyházát.

Hatalmas szavát hallotta a világ, enciklikáinak ragyogó világosságát, mély bölcsességét és fontos erejét keresztény és nem-keresztény egyaránt csodálta. Krisztus békéjének Krisztus országában való kereséséről és megalapozásáról szól először a "világhoz és a Boldogságos Szűz dicsérete volt utolsó körlevele. Közben Krisztus Királyságát hirdette a világnak, az ifjúság neveléséről, a tiszta szent házasságról, a papságról, a társadalmi igazság és igazságosságról tanított örök szépségű igazságokat és "szemének fényét", a katolikus akcióit sürgető szeretettel, az orvos és pásztor bölcs előrelátásával és gondosságával tanította, és Krisztus harcosainak millióit zászlója alá toborozta. Nem volt a társadalomnak, az emberi életnek oly kérdése, amelyet megszé látó tekintetével és világosan ítélő lelkével észre nem vett volna és Krisztus örök igazságainak fényében meg nem oldott volna. Közben a missziók Pápája volt, az istentelen bolsevizmus sujtotta népek Pápája, aki égő gondallal gondozta a világ üdvét, imádkozott érte és életét adta áldozatul Istennek.

Imádkozunk, Testvéreim, hogy a Szentlélek felejtethetetlen nagy és jószágos Atyánk székébe, Péter apostol örök kathedrájába méltó utódok hívjon.

Veszteségünk tudatában mély és gyermeki fájdalomunk kifejezésére a következőket rendelem el:

1. Szentséges Atyánk temetése napjait bezárólag összes templomaink harangjai huzassanak meg fél óráig naponta reggel, délután és este.

2. A temetés napján híveink és intézetünk részvételével ünnepélyes gyászmise tartassék s arra a hatóságok is hívassanak meg.

3. Kérjük és buzdítjuk híveinket, különösen az ifjúságot és katolikus egyesületeink tagjait, hogy imádságaikat, szentáldozásaikat és jócselekedeteik érdemét ajánlják föl Istenhez költözött Szentséges Atyánkért.

4. A temetés után papjaim a szentmisében vegyék fel az új pápa megválasztásáig **Pro eligendo Summo Pontifice** collectát és a plébániai szentmise végén a néppel együtt ugyanerre a szándékra mondjanak 3 Miatyánkot és Üdvözlégyet. A temetést követő vasárnap a Székessygyházban és minden plébániai templomban ünnepélyes Szentségkítéssel a Missa votiva sollempnis pro eligendo Summo Pontifice mondandó.

A családi nevek írása

A püspöki körlevél további részében különböző fontos rendelkezések vannak:

„A nemzetnevelésügyi minisztérium 243.844—1938 sz. rendelete alapján és az 1938

augusztus 1-én kelt és az 1938 augusztus 4-iki 178 számú Hivatalos Lapban kihirdetett 1750 bis számú minisztertanácsi napló 19. cikkével egybehangozóan a kisebbségi állampolgárok-nak biztosították a jog, hogy családi neveiket mindig eredeti alakjukban írják.

Ennek következtében, hogy a kisebbségi lakosok részéről e tárgyban bármiféle elégedetlenség vagy panasz megelőztesék és az állami hatóságok részéről a megállapított szabályokkal ellentétes, vagy éppen szándékos gyakorlat megengedésének még a látszala is elkerültesék ebben a vonatkozásban, a Miniszter úr határozatának megfelelően kerjük intézkedjék, hogy a kisebbségi tanulók családi nevének eredeti alakjukban való írására nézve a megállapított szabályokat tartsák szem előtt.

A körlevélben említett minisztertanácsi napló 19. cikke előírja: „Numele de familie se vor scrie intotdeauna in forma lor de origine”.

Nem lehet elég nyomatékkal hangsúlyozni, hogy a családnevek írásának tisztasága eredeti alakjuknak megtartása mennyire fontos. Az egyházi anyakönyvek vezetéséhez adott szigorú utasítás (cf. 1925. VI. körl. 2866. sz. — Általános szabályok az anyakönyvek vezetésére — 6. pont.) iskolai anyakönyvek vezetésénél is szem előtt tartandó, ezért lelkészeink az újszülöttek bejegyzésénél, tanítóink pedig a tanulók anyakönyvelésénél szigorúan ügyeljenek arra, hogy a gyermeket családi neve a szülők származása szerint jegeztessék be.

Pacha temesvári római katolikus püspök körlevele

Temesvár. Saját tud. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök pásztorlevelet adott ki XI. Pius pápa elhalálása alkalmából. Meleg hangon méltatja a főpásztor a nagy pápa széleskörű tevékenységét és nagy jelentőségét és a katolikus világ nagy gyászja közepette a püspök egyházmegyéjét illetően teszi meg a gyással kapcsolatos intézkedéseit. A latinnyelvű körlevélből kiemeljük a következő részeket:

Minket elsősorban az a konkordátum érdekel, amely szintén tíz évvel ezelőtt kötött a Szentszék és Románia között. Ez az új viszony Egyházunk s a Román Királyság között mindaddig nekünk sokban javunkra vált és még gazdagabb és üdvösebb gyümölcsöket ígérhetünk magunknak belőle. Ennek következményeként létesült a mi új egyházmegyéink is, amelynek első püspökévé Öszentsege engem, legkisebb szolgálját tette meg. Istennek dicsőség, a megboldogult atyának pedig el nem muló hála legyen érte!

Az elhunyt Szentatya sokat munkálkodott és fáradt, temérdek gondot és bánatot viselt. De még többet imádkozott papjaiért, úgyszintén azokért, akik szavát hallva követték őt. De azokért is, akik elfordultak tőle.

Most ime elvégezte nagy munkáját, annyit és oly súlyos gondja és viszontagsága közepette végkép kimerülve, az aggkörtől megtörve hallotta az Úr hívását és követte azt. Jövel jó és hű szolgálom a mennybe, a te Urad örömhébe!

Nyugodjék szent békességben.

Bizonyára méltó, hogy ilyen nagy és kí-

Vizsgálják át lelkiismeretesen papjaim és tanítóim a korábbi bejegyzéseket s mindazon eseteket írják össze, ahol esetleg az állami anyakönyv nyomán tévesnek látszik a családi név bejegyzése. Ilyen esetben kutassák fel a szülők keresztlevelét s abból állapítsák meg az eredeti nevet.

Ily célra minden plébánia tartozik díjmentesen kiállítani a születési anyakönyvi kivonatot.

Ha papjaim vagy tanítóim a szülők keresztlevelével is igazolva megállapítják, hogy a gyermek vezetékneve az állami anyakönyvben és így az egyházi és iskolai anyakönyvben az eredetitől eltérően van beírva, az ilyen eseteket alaposan megindokolva terjesszék fel a T. Osztályhoz, hogy a fenti rendeletnek megfelelően azok kiigazítása iránt a szükséges lépéseket megtehessem.

A minisztertanácsi határozat értelmében a családnevek eredeti alakjának megőrzésére nyomatékosan felhívom hitoktatóim figyelmét is. Ha ebben a tekintetben azt vennék észre, hogy visszaélések történnek s a tanulók családneveit elferdítve jegyezték volna be az iskolák anyakönyvébe és hivatalos naplóba, minden egyes esetben udvarias formában szóban, vagy írásban hívják fel az iskolaigazgatókat vagy osztálytanítókat figyelmét erre és kérjék a ferdítés — bármilyen kicsiny mértékű is az — kiigazítását. Szükség esetén csatolják az okmányt is az eredeti családi név írásáról. Ha az indokolt közbelépésnek sem lenne meg az eredménye, jelentsek a T. Osztálynak az esetet, hogy illetékes helyen közbeléphetsek.

Minden plébános hitoktató és igazgatótanító köteles f. évi június végéig a családi vezetéknevek tisztaságának ellenőrzésére vonatkozó jelentését — még ha nemleges is a T. Osztálynak pontosan megtenni.

váló főpapunkról megemlékezzünk és fiúi kegyeletünknek a ravatalánál is kifejezést adjunk.

Jelen körlevellem erejével úgy rendelkezem tehát, hogy annak kézhezvétele után:

1. Három egymást követő napon reggel, délután és este valamennyi harang megkonduljon:

2. A legalkalmasabbnak tartott napon minden plébániatemplomban az istentisztelet szokott órájában énekes gyászmise tartassék a mély gyász kifejezésére, ünnepélyesen feldíszített tumbá-előtt és erre az istentiszteletre ne csak a hívő nép, hanem a községek előkelőbbjei és a helyi hatóságok is illően meghívassanak;

3. A temetés napjait mindennap a szentmise végén a néppel három Miatyánk és Üdvözlégy végeztessék a Szentséges Atya lelki nyugalmaért. A Szentatya temetését követő vasárnapon kitett Oltárszentség előtt votívum tartassék, a pápaválasztás szándékára. A végén öt Miatyánk és Üdvözlégy mondassék közösen a néppel. Azután pedig az új Szentatya megválasztásáig naponként három Miatyánk és Üdvözlégy mondassék a néppel együtt a napi szentmise után.

Könyörögjünk — így zárul a körlevél — Ur Isten, ki szóval el nem mondható rendeléssel XI. Pius szolgálát a pápák közé soroztad, add meg, kérünk, hogy aki a földön Fiadnak helyettese volt, a szent pápák örök társaságában is helyet foglalhasson.

Közvetlen megfigyelések XI. Pius pápáról

Róma, február hó.

Sokan megállapították már XI. Pius pápáról, hogy szerette a csendet, a magányt; általában ellenőrizte önmagát és minden lépésén meglátásként a befelé irányuló elmélyülés. *Calabiana* milánói érsek még klerikus korában észrevette ezt és elnevezte — „il nostro giovane vecchio“ — a mi öreg fiatalembertünknek.

Hogy a pápának ez a természete nem jelentett komorságot, azt is tudta mindenki. Olyan volt ő, mint a napsugárban fürdő alpesi csúcsok: főszeles és mégis barátságosan mosolygó, kedélyes. Talán fiatalkori alpesi kirándulásain hagyta magára hatni a napsugaras hegycsúcsok kedélynevelő befolyását.

XI. Pius pápáról sokat fog beszélni az utókor, nemcsak mint az Egyház egyik legnagyobb pápájáról, hanem mint az aranyos kedély nagy mesteréről is.

„Az a csónak, amit én kormányzok, nem süllyed el”

Még fiatal káplán korában történt meg vele, hogy egy alkalommal ködös időben, egy kicsi csónakban akart átkelni a Lago Maggiorén. Többen visszaakarták tartani a veszélyes úttól, de ő mégis a csónakba szállt és így szólott:

— Ne féljete, az a csónak, amelyet én kormányzok, nem süllyed el!

Mintha előre megérezte volna jövőjét...

Megválasztása után első intézkedése az volt, hogy a jövő pápaválasztás költségeinek fedezésére alapítványt létesített. XV. Benedek pápa halála után ugyanis a camerlengo-bíboros abba a kellemetlen helyzetbe került, hogy a pápaválasztás, a konkláve, költségeinek fedezésére kölcsönt kellett felvennie, mert üres volt a pénztár.

Egy desioi egyszerű iparos beszélt el, hogy sokat golyózott „Achillével” a sekrestye falánál. Végül hozzátette:

— Ő mindig első tanuló volt, én meg az utolsó. Most is, ő pápa lett, én pedig suszter vagyok.

„A pápa egyedüli ablakai, amelyek az életre nyíltak”

XI. Pius pápa nagyon szerette a kihallgatásokat. Legtöbbször a reggelizés idejét is erre áldozta. A kihallgatásokat elnevezte „egyedüli ablakainak, amelyek a mai életre nyílnak.”

Mikor orvosai azt tanácsolták, hogy a kihallgatásokat ritkítani kell, a pápa azt felelte:

— Mit akarnak, hisz ez az én sportom!

Az egyik kihallgatáson egy jezsuita atya valamilyen rendkívüli búcsút kért Szentatától feszületére, amelyet mindig magánál hord. A pápa teljesítette kérését. A túlboldog jezsuita erre önkéntelenül felkiáltott:

— Szentatyám, egész éjszaka csókolni fogom a feszületet!

— Óh, ne tegye ezt, — válaszolt a pápa. — éjszaka aludjon és pedig jól!

Mindenre kiterjedő figyelme

A Citta di Vaticano építési munkálatainál gyakran megjelent. A kert berendezését vizsgálva, így szólott a munkásokhoz:

— Ti versenyezni akartok a teremtéssel — mondotta — minden lépésnél hegyeket, völgyeket, réteket és kis erdőket találok, amelyek azelőtt nem voltak itt.

Amikor a Vatikánváros törvényszéki épületét avatta fel a Szentatya, minden szobát látni akart, sőt még a börtönt is meglátogatta.

Meg akaram győződni — mondotta mosolyogva, — hogy nincsenek benne kínzóeszközök.

A vatikáni könyvtárban V. Sixtus pápának egy mellszobrát avatták fel. Amikor a pápa meglátta a szobrot, felkiáltott:

— Nagyon szép, mert csunya!

Ahogy azonban észrevette, hogy a körülállók tiszteletteljes csendben várják az ellentétes szavak magyarátát, így szólott:

— Igen, V. Sixtus pápa csunya volt és a szobor éppen azért szép, mert a csunyaságát hünen visszaadja: az igazság pedig sohasem csunya!

A pápai istállókat nézte meg egy alkalommal. Egy magyar lovat hosszabb ideig vizsgált az egyik sarokban.

— Szentatya — szólott az egyik kocsis, egy Jacchini nevezetű öreg alkalmazott, aki 5 pápát szolgált már végig, — öregecske már ez a ló, de azért még mindig szép.

— Mint a kocsis — felelte XI. Pius mosolyogva.

A pápa és a rádió

Egy híres amerikai rádiómérnök látogatta meg a Szentatát. A kihallgatásról a következőket mondotta:

— A pápa tökéletesen ismeri a rádió mai fejlődését. Bevittem a készülékem és az éppen műsoron levő tánczenét nagy kedvteliséggel hallgatta a Szentatya. Azt mondtam, hogy küldök Amerikából az enyémhez hasonló készüléket, de aranysekrényben. A Szentatya azt felelte.

— Nem akarok aranysekrényt, mi nem vagyunk olyan gazdagok, mint ti amerikaiak.

A rádiót azonban nem tartotta meg magának, hanem egy szerzetesháznak ajándékozta.

A közeledő húsvéti ünnepekre:
SZENTSIR CORPUSOK

és

FELTÁMADÁSI KRISZTUS SZOBROK

terralitból (keményöntvény)

fából (tiroli kézimunkafaragás)

a legszebb kivitelben kaphatók:

„MISSIO“

kegytárgy üzletben, Timișoara I.
Str. Lonovics 4.

Ugyanott gyönyörű kivitelű — tíz hangu — sekrestyecsengők, legújabb modell, jutányosan kaphatók.

Az alpesi csúcsok rajongója

A Szentatya még kevéssel halála előtt is nagyon szívesen emlékezett vissza fiatalkori alpesi turizmusára. Legutóbbi nagyszabású beszédében, amelyet a Pápai Tudományos Akadémia ényítő díszgyűlésén mondott, hallottam egy ilyen visszaemlékezést. Egészen átszellemült az arca, amikor a napsütésben fürdő hóborította alpesi csúcsokról beszélt. Amikor pedig az egyik akadémikus nevét meghallotta, azonnal eszébe jutott, hogy annak az édesatyjával több alpesi kirándulást tettek.

Amikor erre a nyolcvankétesztendő aggasztánra tekintett az ember és még pusztán emberi szempontból is megállapította, hogy nagy szelleme alpesi csúcsként emelkedett ki az hétköznapi világ lapályáiból, nem maradhatott el az a benyomás, hogy az alpesi csúcsok tiszta, hideg levegőjének, vakító verőfényének valami köze volt Ratti Achilles egyéniségének, tekintélyének a kialakulásához.

POLYÁK ISTVÁN.

A Franciaországba menekült spanyolok megkezdték visszatérésüket a hazai földre

Irúnál naponta hatezer visszatérőt fogadnak vissza.
A nemzeti repülők nagy harci tevékenységet fejtenek ki.
A katalán ellenállás utolsó töredékét is felgöngyölítik a nemzetiek

Valenciából jelentik: A köztársasági kormány minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták, hogy az ellenállást tovább folytatják.

Mint már megírtuk, Del Vayo és Negrin Madridba érkezett. Negrin miniszterelnök Miaya tábornokot altábornaggyá nevezte ki.

A Stefani hírszolgálati iroda értesülése szerint Miaya tábornok, bár azt hangoztatja, hogy az ellenállást folytatni fogja, mégis Oranba szülő utlevelet kért a francia hatóságoktól.

Mialatt a köztársaságiak afelett töprengnek, hogy folytassák-e vagy sem az ellenállást, a nemzetiek nagyszabású repülőtevékenységet fejtenek ki.

A nemzeti repülők szombaton és vasárnap hevesen bombázták Valenciát, Alicantét, Cartagenát és Madridot. Madridra valóságos bomba- és gránátosöt zúdítottak a nemzeti repülők. A légitámadás csak a déli órákban szünetelt. Madridban egy ledobott bomba megrongálta a francia nagykövetség épületét.

A katalán front északi részén még nem feje-

ződött be teljesen a háború. Pras de Molo környékén mintegy 35 ezer főnyi köztársasági sereg húzódott meg a hegyek között. A nemzetiek szintén teljesen körülfarták őket és a köztársaságiaknak most már csak az a céljuk, hogy a körülbelül 2000 méter magas hegyeken keresztül elérjék a határt és átmeneküljenek Franciaországba.

MENEKÜLTEK EZREI TÉRNEK VISSZA A HAZAI FÖLDRE

Hendayból jelentik: Napról-napra növekszik azoknak a spanyol menekülteknek a száma, akik visszatérnek Franciaországból spanyol földre. Eddig mintegy 45 ezer menekült tért vissza. Az irunai főparancsnok közölte a menekültekkel, hogy Irún határállomáson naponta 6000 menekülőnek ad engedélyt a visszatérésre. A Lister-dandár tagjainak kivételével akár a hadifogoly, akár a volt köztársasági milicisták, hazatérhetnek Spanyolországba.

ANGLIA HALOGATJA, FRANCIAORSZÁG SÜRGETI A SPANYOL NEMZETI KORMÁNY ELISMERÉSET

Londonból jelentik: A nemzeti kormánynak angol és francia részről való elismeréséről ellentétes hírek terjednek a nemzetközi sajtóban. Az angol lapok legújabb jelentése szerint az európai sajtóban napvilágot látott időpontok nagyon koraiak még ebben a kérdésben, mert mielőtt Anglia elismerné a nemzeti spanyol kormányt, még nagyon sok körülményt kell tisztázni.

A francia lapok viszont azt írják, hogy Franciaország a lehető legrövidebb időn belül — de jure — is elismeri Franco kormányát. Berard szenátor éppen ebben a kérdésben ismét Burgosba utazott.

SVÁJC ELISMERTE FRANCO KORMÁNYÁT

Genfben jelentik: Motta köztársasági elnök közölte a spanyol követvel, hogy Svájc a jövőben csak Franco kormányát ismeri el hivatalos spanyol kormányának.

Népszerű egészségügyi előadások

A tartalomról: A tisztaság. — Alt. természetű, alapismeretek. — Táplálkozás. — Tüdővész. — Anya- és csecsemőbetegségek. — Alkoholizmus stb.

Irtá: Dr Váradi Sándor. — Ara: 95

Előfizetőinkhez!

Túl azon az igyekezetünkön, hogy lapunk színvonalát újságírói szempontból fokozatosan emeljük, nem tévesztettük szem elől azt sem, hogy olvasóközönségünkkel szoros kapcsolatot teremtsünk. Ezt a kapcsolatot igyekszünk kiemélyíteni, amikor ajándékozási akciókkal olvasóink, illetve előfizetőink között minél több örömet akarunk szerezni.

I. CSOPORT:

Azok az előfizetők, akik talyó év február hó 20-ig EGY EGESZ ÉVRE előre, vagyis 1939. évre kiegyenlített az előfizetési díjukat, résztvesznek teljese díjtalanul alábbi nyeremények kisorsolásában:

1. Egy 6 személyes valódi ezüst dessert készlet.
2. Egyhetes nyaralás a Gyilkos-tónál.
3. Egy fényképezőgép.
4. Előfizetés a „Magyar Lapok“-ra egy teljes évre (1940. évre).
5. 1000 lei értékben könyvek tetszés szerinti választásában (a könyvek jegyzékét annakidején kiküldjük).

Ezenfelül 10 előfizető között szeptosztunk 1-1 regényt.

II. CSOPORT:

Akik február 20-ig az 1939. évi ELSŐ FÉLÉVI

díjukat egyenlített ki. Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy perzsa szőnyeg.
 2. Egyhetes nyaralás Püspökfürdőn.
 3. Egy női vagy férfi karóra, esetleg zsebóra.
 4. Egy félévi ingyenes küldése a „Magyar Lapok“-nak 1939. második félévben.
 5. Gyönyörű kivitelű Eucharisztikus Kongresszusi Album.
- Ezenfelül 10 előfizető között szeptosztunk 1-1 regényt.

III-İK CSOPORT:

Azok között, akik 1939. február 20-ig bezárólag teljes egészében rendezték az előfizetési díjukat, azaz hátralékban nincsenek. (Ide tartoznak a most jelntkező új előfizetők is, akik legalább háromhavi díjat fennü időpontig kiegyenlítették!) Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy uti necesseire.
2. Egy álló asztali óra.
3. 500 lei értékben könyvek tetszés szerint listát megküldjük).
4. Egy villanylámpa (amennyiben a nyelő faluhelyen lakna, ahol villany nincsen, ez esetben petróleumfűzővel cseréljünk ezt fel).
5. Egy csinos töltőtoll.

Kétévi elzárással és ötvenzer lei pénzbüntetéssel sújtotta a törvényszék a csiki adócsalás fővádlottját, a másik két vádlottat felmentette

Csikszereida. Saját tud. Részletesen ismertettük a csiki adókievetési pénzügyigazgatóságnál felfedezett, egymilliót megközelítő adócsalás ügyét, melyet a törvényszék négy napon át tárgyalt. A bíróság gyorsított eljárással ítélkezett az ügyben. Január hó 26-án tartóztatták le Lascu főügyész vádirata alapján a három vádlottat: Luca Tomescu csikszereidai, Vasile Cărămăluu jelenleg lugosi kincstári ellenőrt és Tamás János csikszentmártoni pénzügyi tisztviselőt, akiket az állam kárára okmányhamisítással, hivatalos iratok megsemmisítésével elkövetett adócsalással vádoltak.

A törvényszék egyszeri elhalasztás után hirdetet teletet a tanástermet zsufolásig megtöltött közönség előtt. A törvényszék a közjavak büntös kezelői büntetéséről szóló törvény I. fejezetének 23. szakasza és az idevonatkozó büntetőtörvénykönyvi szakaszok alapján az állam kárára elkövetett csalásért kétévi elzárással és ötvenzer lei pénzbüntetéssel sújtotta a vizsgálati fogságban lévő Luca Tomescut és öt évi politikai jogvesztést is kimondott. Az ítélet indoklásában enyhítő körülménynek vétegett, hogy az ügyben szereplő fakeskedelmi vállalatok és cégek utólag az összes, állami károsodásnak kitétt adót megfizették. Ezért kártérítést nem is állapítottak meg Tomescu terhére. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, a védők pedig felmentésért felebezték.

A törvényszék Vasil Cărămăluu szabadlábon lévő ellenőrt büncselekmény hiányában felmentette.

Az ugyancsak vizsgálati fogságban lévő Tamás János ügyében a törvényszék megállapította, hogy a terhére megállapított egyik vádpontban foglalt büncselekmény elvült és különben sem volt a vád bizonyítható. A másik vádpont tekintetében a Merisor—dr. Todor—Sterie Lega hár-

mas tanács szótöbbséggel szintén büntetlenséget állapított meg és így bizonyítékok hiányában felmentő ítéletet hozott. A törvényszék természetesen azonnal intézkedett a két felmentett vádlott szabadlábra helyezésétől, Tomescu szabadlábra helyezése tárgyában előterjesztett kérését azonban elutasította.

Február 20-ig meghosszabbították a lakóbejelentési kötelezettséget

Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium rendeletére öt nappal meghosszabbították a lakók és albérlők bejelentési kötelezettségét. Nagyváradon is tehát febr. 20-ig bezárólag kell a lakókat és albérlőket bejelenteni.

Olvasóink tájékoztatására megegyszer közöljük a rendelet teljes szövegét:

1. Minden nagyváradi háztulajdonos és főbérlo a jelen rendelet kihirdetésétől számított öt nap alatt köteles kimutatást előterjeszteni a kerületi rendörkapitánysághoz. A kimutatásban fel kell tüntetni minden bérlojüket és albérlőjüket a következő adatokkal:
 - a) A bérlo teljes neve. b) Családi állapota (nős, nőtlen). c) Születési helye (hol született) d) Mikor született (év, hónap, nap). e) Foglalkozása. f) Hol van alkalmazásban. g) Katonai állapota (vannak-e katonai okmányai). h) Jelentkezett-e a Bejelentő hivatalban. i) Mikor és honnan költözött a jelenlegi lakásba. k) Eszrevételek.

A kimutatással egyidőben a bérlok következő iratait is föl kell vinni a rendörségre:

- a) Bejelentőlap. b) Katonai okmány. c) Foglalkozási igazolvány (ipar, munkakönyv, diploma, stb).
2. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik azokra is, akik hónapos butorozott szobát adnak ki, vagy csak ágyakat adnak ki. Azokra is, akik idegen városhól való és helybeli egyének akár ingyen is szállást adnak.
3. A bérlo, illetve a lakásváltozásokat a jövőben 24 óra alatt be kell jelenteni s mindig be kell mutatni a rendörségen a fentebb írt igazoló iratokat.
4. Az 1-ső pont alatt jelzett kimutatást 2 példányban kell kiállítani. Egyik példányt az

Nagy gyászpompával Sepsiszentgyörgyre szállították és ott temették el a váratlanul elhalt csiki megyefőnök holttestét

Csikszereida. Saját tud. Victor Mihail ezredes-megyefőnök, csütörtökön váratlanul elhunyt. Az 52 éves ezredesnek gégerákja volt. Halála előtt három nappal tüszös mandulagyulladás következtében annyira súlyosbodott a helyzete, hogy már beszélni sem tudott. Ennek ellenére bejárt hivatalába és apró papírszettekkel irva, adta ki utasításait. Csütörtökön reggel, miközben hivatalos postáját bontotta fel, erős rosszuliet vett erőt rajta. Az orvos súlyosnak találta állapotát s intézkedett, hogy azonnal szállítsák szanatóriumba.

Uti készülődései közben egyszerre csak hőrögni kezdett és mielőtt segítségére siethettek volna, valósággal megfulladt. A halál híre gyászlobogók kerültek a megye, város és községek középületeire.

Az elhunyt megyefőnök holttestét a megyeháza közgyűlési termében helyezték a vatalra. A megye külön gyászjelentést adott ki. Csütörtökön este megérkezett Gheorghe Mihail hadügyminiszteriumi államtitkár, az elhunyt bátyja. Az ő kivánságára az igazságügyi és rendörihatósági vezetők előtt nagyobb orvosi közreműködéssel felboncolták a holttestet, nem-e erőszakos haláltól van szó. A boncolásnál megállapítás nyert, hogy az ezredes-megyefőnök súlyos beteg volt. Alig volt ezerve, mely egészséges lett volna. Csoda, hogy az ezredes még eddig is élt.

Pénteken délre a megyefőnökség vezetésével táviratilag megbízott Drimba Josif ezredes, és a csekszentmártoni járás főszolgabírája berendelte az összes községi előjárókat, tisztviselőket, orvosokat, jegyzőket, hogy vegyenek részt a gyászszertartáson. Megérkezett Papp Danilá királyi helytartó is. A helyi zászlóalj díszszázada és zenekara adta meg a megyefőnök részére a végtisztességet, amely után több gyászbeszéd elhangzása után, gépkocsival Sepsiszentgyörgyre szállították a koszorúkkal elhalmozott koporsó és ott helyezték örök nyugalomra.

Özvegye sepsiszentgyörgyi származásu magyar aeszony, aki iránt mély részvét nyilvánul meg mindenfelé. Az elhunyt ezredes-megyefőnököt meggyászolja Csik megye magyar lakossága is, mert telve volt jószándékkal a föld népe iránt és minden intézkedését a törvényesség és igazságszeretet vezette.

illető kerületi rendörséghez kell beadni, míg a másikat a háztulajdonos, a főbérlo vagy a ház gondnoka öriz meg.

5. 100 ezer leitől 2 millió leig terjedő pénzbírsággal sújtják azokat, akik nem nyújtják be az 1. 2. és 3. szám alatt jelzett nyilatkozatokat és iratokat — mert ezzel az a gyanú háramlik rájuk, hogy olyan egyéneket rejtegettek, vagy rejtegetnek házukban, akik a törvény elől bujkálnak, vagy különféle büncselekménye miatt el is ítélték őket.

Abban az esetben, amikor behizonyosodik, hogy valamelyik háztulajdonos, vagy főbérlo nem tett eleget a rendelkezésnek — de lakói nem a törvény elől bujkáló egyének, a büntetés csak 3 ezer leitől 10 ezer leig terjed.

6. A jelen rendelet végrehajtásával és ellenörszével a kerületi rendörkapitányságokat bizák meg és mindazokat, akik nem hajtják végre a rendelkezést — a törvény szigora bünteti.

Balla Borisz:

A MEGSEBZETT

A kiváló fiatal katolikus író, akinek a Niczky-növendék című regénye annakidején az irodalom nagy eseménye volt, ebben a reg várt nagyvonalu művében a kor jobb lelkelt foglalkoztató lelki nyugtalanságnak ad meglepően eredeti hangot. Hőse Stail báró, aki a lélek örök nosztalgiáitól úzve keresi a megnyugvást és a boldogságot, míg a kegyelem világosságában meg nem látja az igazság egyetlen útját, míg meg nem találja a szerelem sivar kalandjai után a szentség nagy és felemelő érzését.

Révai kiadás. Ara füzve 132 lei.

Világsiker

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Beszélgetés a legöregebb bucuresti magyar társadalom-szervezővel

„Ma is örömmel dolgoznék a magyarságért, de már nem bírok”

Bucuresti. február hó. Amióta tömegesebben élnek magyarok Bucurestiben, mindig voltak az itteni magyar szervezkedés gondolatának rajongói, szerelmesei. Régi emlékiratok, kalendáriumok, főljegyzések, díszalbumok, újságcikkek oppugy tanulságot tesznek erről a jelenségről, mint öreg bucuresti magyarok visszaemlékezései, vagy azok az események, amelyek a román főváros magyar életének utolsó két évtizedéről vagy jelenlegi vívódásairól vetítenek élénk jeleket, szomorú, néha drámai képeket.

A magyar lelkiismeretnek elemi erejű, ösztönös megmozdulásai ezek, egy-egy nyugtalan, harcos lendületű lélekben. A legrégebb ma is élő ilyen bucuresti magyar lelkiismeret, a társadalomszervezés legöregebb, ma már veterán-sorba került harcosa: Tóth Jenő asztalosmester, egy hetvenéves, idegileg összeroppant reszkető kezű öregúr. Kint lakik, saját házában, Bucuresti egyik külső városrészében, a Str. Gherasă-utca 11. szám alatt.

Az ötvenéves bucuresti Dal- és Műkedvelő Egylet

Az újabb bucuresti magyarok már nem ismerik őt, mert több mint tizenöt éve visszavonultan él. De a háború előtti bucuresti magyar társadalmi életének alig volt olyan megmozdulása, amelyben ő tevékeny részt nem vett volna. Hosszu időn át vezette a Dal- és Műkedvelő Egylet, amely annakidején sok tiszteletreméltó erőfeszítést tett a román fővárosban a magyar kultúra és öntudat fenntartására.

Nyolcvannyolcban alakult ez a Dal- és Műkedvelő Egylet, — kezdte mesélni Tóth Jenő, amikor meglátogattam remetei elvonultságában. Csupa magyar iparos-emberek voltak a tagjai, akik már akkor igen nagy számban éltek Bucurestiben s a későbbi években nem kevesebb, mint tizenegy egyesületet tartottak fenn. Szindarabokat, különösen népszínműveket adtunk elő, dal-estélyeket rendeztünk, amelyeken mindig zsűfőlégi megfőltötte a termet a közönség. Nyári kert-ünnepélyekre is gyakran összehoztuk mi magyarjainkat.

Kérésre a derék társadalomszervező veterán keresgélte régi emlékei között és kopott, öreg daloskönyveket szedett elő, amelyekből ő valamikor dalárdái és színpadi énekszámokat tanított be. Az „Apolló” dalos könyvsorozat, s még régebb, a hetvenes években Budapesten kiadott gyűjtemények, énekkari számokkal, amelyek erdélyi dalárdáink hangversenyeiről is ismeretesek előtűntek; kézzel írt kottafüzetek tömege. — egy valóban nagy, lelkes és szorgalmas tevékenység több évtizedes emlékei halmozódtak fel előttem percek alatt.

Sajnos — mondotta Tóth Jenő. — A feleségem a háború alatt elégette a színlapjainkat, meghívóinkat, műsorainkat, amelyek az évek hosszú során át rendezett estélyeink tanúbizonyságai voltak. Husz évig vezettem a bucuresti magyar dalárdát.

Hagyan lesz — iparoslól karmester

— És — kérdeztük — mint iparos ember, hol tett szert az ehhez szükséges zenei képzettségre?

— Magam tanultam meg — felelte egyszerűen, mintha ennél magától érthetőbb dolog nem is volna a világon. — Már egy éve működött akkor a dalárda, amikor láttam, hogy nehezen haladunk, mert nincs alkalmas karmesterünk. Én magam akkor még csak annyit értettem a zenéhez, amennyit egy dalárdai énekes elsajátíthat. De nekiláttam, könyveket, kottákat hoztam és addig spekuláltam, tanultam, amíg magam rájöttem mindennek a nyitjára. Megtanultam magamtól kottából hegedülni s két év alatt annyira tökéletesítettem magam, hogy átvehettem a dalárda vezetését.

Az ember el se hinné ezeket a dolgokat, ha Tóth Jenő értelmes, lelkes szemei, s a dalárda-vezetés megmaradt írott emlékei. — no meg a régi bucuresti magyarok körében szerzett értesü-

léseim — nem igazolnák a reszkető kezű öreg műkedvelő zenész állításainak igaz voltát.

— S nagyon szép sikereket tudunk felmutatni — folytatta visszaemlékezéseit. — Elbátorítottunk a debreceni székely kongresszusra, már nem emlékszem pontosan mikor is történt az. Nem voltunk bejelentett dalosok, csak mint vendégek énekelünk, de úgy megtapsoltak bennünket, hogy csak úgy zengett a terem. Persze hozzájárult a sikerünkhöz, hogy meghatotta az embereket a Bucurestibe szakadt magyaroknak a magyar dalhoz való ragaszkodása. Előkelő pesti urak gratuláltak nekem s valaki éjjel, míg aludtam, egy kis ezüst babérkoszorút lopott be szállásomra, az Arany Biká-ba. Máig se tudom, ki volt?

Egy másik alkalommal Csíkszeredában énekeltek Tóth Jenő magyar dalosai, ugyancsak nagy sikerrel.

Mert a háború előtti Bucuresti magyarjai, akik akkor még utlevéllel, mint külföldiek éltek itt, gyakran átrándultak a határon. Kirándulásokkal rendeztek, csíksomlyói bucsura jártak, vit-

ték gyermekeiket Erdély iskoláiba s Budapestre s elég sűrűn felutaztak, ha valami ünnepélyes alkalom kínálkozott.

— És a román hatóságokkal nem keveredtek bajba magyar magtartásuk miatt?

— Soha. Én több mint ötven évet töltöttem Bucurestiben és vagy harminc évig munkálkodtam magyar ügyekben, de a hatóságokkal soha semmi bajom se volt.

— Tehát erős magyar élet volt akkor Bucurestiben?

— Mindenesetre. A szakmáját értő becsületes munkásember meg tudott élni, sőt jól tudott keresni, ha magyar maradt is. Én ahogy felszabadultam, tizenhat éves koromban már Bucurestibe kerültem, mert itt szolgált az édesanyám és itt dolgozott a nagybátyám. S huszonkét éves koromban már műhelyvezető voltam, 28 éves koromban pedig önálló. A háborúig két házam és egy telkem volt Bucurestiben. Mire végetért a háború, meg is ették a családom az egész vagyont. Erdélyben akartam újból kezdeni, de semmire se mentem. Ötvenöt éves voltam már, mikor anyagilag annyira tönkremenne, hogy még szerszámom se volt, egyedül visszajöttem Bucurestibe szerencsét próbálni. És megint felvergődtem. Ismét vagyónra tettem szert, s dolgoztam addig, amíg ez a gyógyíthatatlan idegbaj, amibe most szenvedek, meg nem támadott. Először az ujjaim kezdtek reszketni, aztán a kezem, a karom, a lábom, s most már a szívem körül tapogat a baj...

Kis idő múlva hozzátette:

— Sokat dolgoztam, tulerőlttettem magam. Nagy része van a dalárdának is abban, hogy egészségileg így tönkre mentem. Egész nap rajzolni, dolgozni s éjjel dalárdát vezetni ez sok egy embernek. De mindig örömmel munkálkodtam a magyarságért. Ma is szívesen tenném, de már nem bírok.

Ime, a legöregebb bucuresti magyar társadalomszervező néhány visszaemlékezése. Vallomások, amelyek minden szavát igazolni lehet. És amelyek egyuttal mélyen meghatók és tanulságosak.

Jávör Béla

VÁRAKOZÁSA VEGÜL IS MEGTALÁLJA JUTALMÁT

FEBRUAR 15.-én az ország mindenütt esője önti el.

279.608.000 LEIT

oszt szét az Állami Sorsjáték játékosai között.

LEGYEN KÉSZEN A NAGY PILLANATRA,

UJITSA MEG SORSJEGYEIT.

A IV. OSZTÁLY HUZÁSA AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK MILLIOMOSAINAK AZ OSZTÁLYA

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

FLÓFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István.**
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt északnyugati, nyugati szél, változó felhőzet, helyenként eső, a hegyeken havasodó. Erősebb éjjeli lehűlés, a nappali hőmérséklet nem változik lényegesen.

Nyugalmozott esperesplébános halála. Temesvár. Saját tud. A szomszédos Szabadfalun elhunyt Scheibling József nyugalmazott esperesplébános ötvenkilenc éves korában. Scheibling Szabadfalun született, harminchét évvel ezelőtti szentelték pappá. Zeombolyán, Battonyán, Nagyszentmiklóson és Temesváron a józsefvárosi plébánián működött, majd négy éven át hittanár volt Aradon és 1911-ben Ujbessenyőn lett plébános. Működött Daruváron is és 1922-től kezdve 1931-ig Sándorházán, amikor is betegség miatt nyugalmába vonult. Munkálkodása és érdemei elismerésül ekkor címzetes esperes lett. Egy ideig a Miasszonyunkról nevezett Iskolánövérék Mária-otthonában tevékenykedett mint spirituális, majd szülőhelyére, Szabadfalura vonult vissza, ahol most váratlanul elhunyt. Vasárnap délután temették, a gyászszertartást Wégling János apátkanonok végezte.

Emlékirat készült a nyugdíj nélkül maradt nyugdíjasok ügyében. Saját tud. Az állampolgársági listából kimaradt nyugdíjasok körében rendkívül nagy elkeseredést váltott ki az körülmény, hogy az adóhivatal a mostani nyugdíjfizetésnél nem folyósította illetményeiket. A nyugdíjasok most elhatározták, hogy ebben az ügyben küldöttséget menesztjenek illetékes helyekre és ott emlékiratot nyújtanak át. Ebben kérik fogják, hogy az állampolgársági ügyben beadott kérvények sorsának eldőltségéig folyósítsák az állampolgársági listából kimaradt nyugdíjasok illetményét.

Engesztelő szentmise Frankó Endre lelkiüdvéért. Az elhunyt Frankó Endre biharkeresztési főszolgabíró lelkiüdvéért az engesztelő szentmise-áldozatot Nagyváradon február hó 15-én, szerdán reggel kilenc órakor tartják az olasz plébánia-templomban.

A nagyváradai ítélőtábla érdekes, elvi jelentőségű döntése. Nagyvárad. Saját tud. Egy annak idején nagy port felvert és városunk társadalmában sokakat érlelt büntető-ügyben hozott elvi-jelentőségű határozatot a helybeli Tábla I. szekciójának Vasvári elnök vezetésével. Mint ismeretes, 1933-ban sokan tettek bűnvádi feljelentést Weisz Czi itteni ügynök ellen sikkesztás-csalás címén s midőn nevezett Magyarországra utazott, onnan a feljelentés következtében diplomáciáj uton teloncoltak vissza s mintegy nyolc hónapot töltött vizsgálati fogságban a nyomozás befejeztéig. Az egyik feljelentő csoport mintegy harminc károsultja közül a közbenső évek alatt néhányan meghaltak, többen elköltöztek és a megmaradtak közül a törvényszék csak egy feljelentő ügyében mondotta ki a bűnösséget és ítélte egy évi elzárásra a vádlottat, míg a többi feljelentőt keresetével elutasította azon a címen, hogy nem újították meg a feljelentésüket az új, II. Károly király büntető-törvénykönyv megjelenése alkalmával. Fellebbezés folytán került most az ügy a Tábla elé, amely kimondotta, hogy a folyamatban levő büntető ügyekben az eredeti feljelentést — amennyiben abban a megbüntetést és kártérítést felserelte, nem volt szükséges megújítani II. Károly király büntető-törvénykönyv megjelenése alkalmával s ennek hiánya miatt nem szüntethető meg a bűnvádi eljárás.

ÖTVENHÁROM HALOTTJA VAN A SPANYOLORSZÁGI VASUTI KATASZTRÓFÁNAK. Barcelonából jelentik: Megrendítő vasúti szerencsétlenség történt San-Gerasio vasútállomás közelében. Két utasokkal telt személyvonat összeütközött. Az összeütközés következtében a lejtős pályán az egyik vonat félrendszerrel felmondta a szolgálatot és rohanni kezdett visszafelé a síneken. A vezető és minden fél nélkül rohogó vonat irtózatos erővel nekirohant egy alagút bejáratának. A szerelvény minden egyes kocsija pozdorjává zuzódott. Eddig 53 halottat szedtek ki a vasúti kocsik romjai közül. A sebesültek száma meghaladja a százat. A mentési munkálatok még folynak.

Halálozás. Temesváron elhunyt Miksik Ede dohánybevaltó igazgató özvegye született Ambrus Etelka nyolcvanöt éves korában. Gyászolják fia Miksik Tibor dohánybevaltó hivatali főnök Nagylétán és leánya Ella, Bogma Rezsóné, a Nemzeti Bank igazgatójának felesége Egerben, valamint az ismert temesvári Bogma-család.

Zürichi zárlat. Párizs 11.68 fél London 20.67 fél, Newyork 447.25, Brüsszel 74.52 fél, Milánó 23.22, Amszterdam 237.35, Berlin 177.12, Szófia 540, Prága 15.14, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucuresti 340.

Boris bolgár király magas kitüntetésben részesítette a Lipcei Vásár balkáni főmegbízottját. A bolgár gazdasági érdekek körül kifejtett munkásságáért magas királyi kitüntetés érte Paul Voss igazgatót, aki belgrádi székhellyel a Lipcei Vásár balkáni országainak főmegbízottja. Boris bolgár király a Belgrádban székelő követe dr. Popoff miniszter által átnyújtotta Vossnak a Szent Sándor rend parancsnoki keresztjét. Paul Voss igazgató 1921 április 1-én lépett be a Lipcei Vásár kötelekébe és vezette 1933-ig, mint a vásár igazgatója, az irodalmi osztályt. Tízéves eredménydús működése után a Lipcei Vásár plakettjével tüntették ki. Paul Voss igazgatót hat évvel ezelőtt nevezték ki a Lipcei Vásár balkáni államainak, így Jugoszláviának, Romániának, Bulgáriának és Görögországnak főképviseletével. Azóta gazdasági téren ezen államok és Németország közötti erőteljes kapcsolat létrehozásán fáradozott. Ezt a munkát jutalmazta most a magas királyi kitüntetés.

Meghalt özv. Apanagyfalusi Gajzágó Lászlóné Kolozsvárról jelentik: Ismét súlyos vesztesége van a kolozsvári magyar társadalomnak. Özv. apanagyfalusi Gajzágó Lászlóné született sikorszyai Sikorszy Jozefin, életének hatvanegyedik évében meghalt. Az elhunyt nagyszonyot, aki Szolnokdoboka vármegye utolsó magyar alispánjának özvegye volt, február 11-én, szombaton nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Halálát négy gyermeke, köztük Gajzágó Nusli, a kiváló kolozsvári zongoraművész és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

ÖTVENEZER CSIKÓBŐR CSEMPÉSZÉSÉRT 60 MILIÓ BIRSÁG. Bucuresti. Saját tud. A mármaroszei törvényszék 60 millió lei bírságra ítélte el egy csempész társaságot, amely két eszterdő leforgása alatt mintegy 50.000 csikóbőrt csempészt külföldre, amelyeket 2-300 leivel vett és 3000 leivel adott el.

*** A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

A lángra lobbant benzín összeégetett egy munkást. Torda. Saját tud. Súlyos szerencsétlenség színhelye volt a tordai Gázelosztó Társaság ipartelepe. Ghira Gábor fiatal gázszereelő tanonc dolga végeztével, alaposan meg akarván mosdani, derékig levetkőzött és benzinnel lemosta magát. Közben a szabad lángú gázrezsóhoz túlközel lépett, melytől benzines teste lángrollobbant. A fiu borzalmasan összeégett. Súlyos sebeivel kórházba szállították.

Újból 300 ezer lei segélyt kapnak a mármarosi munkanélküliek. Mármaroszei. Saját tud. A miniszterium újból 300 ezer lei utalt ki a mármarosi munkanélküliek segélyezésére. A kiutalt összeg már megérkezett és annak kiosztása rövidesen kezdetét veszi.

Bonyodalmak egy hamis állampolgársági bizonyítvány körül. Csíkszereda. Saját tud. Tiberiu Marin gyergyótölgyesi községi jegyzőt különböző visszaélései miatt állásából felfüggesztették. Egyik legsúlyosabb vádpont volt ellene, hogy hamis állampolgársági bizonyítványt adott ki Strul Hermann ottani kereskedő részére. Az állampolgársági bizonyítványok felülvizsgálata alkalmával megállapította a bíróság, hogy Strul Hermann utólag csempészték be az állampolgársági lajstromokba, állampolgársága hamis és elrendelte, hogy a gyergyótölgyesi előjáróság haladéktalanul törölje a kereskedőt. Strulnak sikerült az előjáróságnál kijárnia, hogy a törölést nem hajtották végre és így Strul megfelelő igazolványok birtokában elköltözködhetett és az okiráltságbeli Roman városban telepedhetett le. A megyefőnökség most vizsgálatot indított a község egész előjárósági testülete ellen annak megállapítása végett, miért nem hajtották végre a bíróság rendelkezését és nem-e forognak fenn büntető eljárást maguk után vonó ténykedések.

Hamis esküért eljárás indult két gyergyóbékási gazdálkodó ellen. Csíkszereda. Saját tud. Gh. Valentin gyergyóbékási gazdálkodó birtokbadaási pert indított a gyergyószentmiklósi járásbírósg előtt. A per tárgyalása alkalmával Popescu Dumitru és Handru Teodor tanuk az igazsággal ellenkező vallomást tettek. Erre a bíróság áttette az iratokat az ügyészséghez, amely nevezettek ellen hamis tanúzásért eljárást indított.

Negyven méter hosszú, husz méter széles román szőnyeg a newyorki világkiállításon. Bucurestből jelentik: A bucaresti Atheneum palotában kiállították azokat a szőnyegeket, amelyekkel Románia a newyorki világkiállításon szerepel. A szőnyegek a gori aszesonyok nemzeti szövetségének háziipari műhelyében készültek és a legművészebb két szőnyeg egyike negyven méter hosszú, husz méter széles, a másik ilyen művészi szőnyeg tizenhat méter hosszú és tizenkét méter széles.

Meghalt Szében Gerő, nyugalmazott táblabíró. Szében Gerő nyugalmazott táblabíró életének hatvanharmadik évében, rövid eszenvedés után február 8-án meghalt Gyergyószentmiklóson. Az elhunyt egyházának áldozatkész hiva, az igazságszolgáltatás lelkiemertes bírása a közgazdasági élet munkás reprezentánsa volt. Ametese február 10-én, pénteken ment végbe az örmény katolikus egyház szertartása szerint.

Polgári ügyben „bíráskodott” és társával végre is hajította az „ítéletet” egy vasuti pályáőr. Csíkszereda. Saját tud. Ungureanu Ioan gyimesbükkü gazdálkodó különböző fuvarozási munkálatokat vállalt a CFR-től, melyeknek ellenértéképpen a napokban négyezer lei készpénzt vett fel a gyimesbükkü vasuti pénztárból. Valami ürüggyel behívta hivatalos helyiségébe Minut Ioan pályáőr, ahol Olteanu Ioan vasuti munkással lefoglalt és erőszakkal elvették Ungureanu Ioan pénztét. 2800 lei visszatartottak és 1200 lei visszaadtak azzal, hogy Iancu Gheorghe vasuti munkás követelésébe vették el a pénzt, amelyet Iancu kölcsönként adott. A nem mindennapi ügy szereplői ellen eljárás indult.

Az iskolás gyereket meghüléstől óvja a Diana sós-borsesz bedörzsölés.

Menteni akarta értékeit égő házából — maga is csaknem benneégett. Torda. Saját tud. Megdöbbentő szerencsétlenség történt a tordamegyei Vártafa községben. Délkeleti templomozás alatt a talfüfött kályhából kipattant szikrából kigyulladt Pálfi A. Klárának, a falu közepén levő háza, amely csakhamar egészen lángba borult. A szerencsétlen asszony a templomból kijövet meglátva háza veszedelmét, hogy abból értékeit kimentse, mielőtt megakadályozhatták volna, kétségbeesve berohant az égő háza, ahol ruhája pillanatok alatt tüzet fogott. Ajultan esett össze a lángtengerben, ahonnan alig tudták kimenteni. Borzalmasan összeégett. Válságos állapotban szállították kórházba.

Tizenöt napi elzárás romlott ételek árusításáért. Csíkszereda. Saját tud. Sarbu Traian és Kercsó András gyergyóalfalvi lakosok az ottani kórháza mellett munkásokat élelmező kantint nyitottak. A kantinban romlott élelemiszert talált egy alkalommal az ellenőrző bizottság és kihágási eljárást indított ellenük. Egészségügyi kihágás miatt 15-15 napi elzárással sújtották a két lelkiismeretlen kántinost.

Elfogták a budapesti bombamerénylet tetteseit. Budapestről jelentik: A Dohány-utcai merénylet ügyében a budapesti rendőrség letartóztatott egy öszhaju férfit és egy szőke nőt. A férfit azzal gyanúsították, hogy ő dobta a kézigránátokat a tömeg közé, míg a nő futárszerepet töltött be abban a terroriszervezetben, amelynek mindketten tagjai voltak. A férfi lakásán robbanóanyagokat és fegyvereket találtak, amelyeknek eredetéről nem tudott kellő magyarázatot adni.

Mindketten tagadják, hogy bármilyen szerepük is lenne a merényletben.

Temetés. Rátz Károlyné szül. Boross Margit hosszas szenvedés után Nagyváradon meghalt. Temetése kedden délelőtt 11 órakor lesz a Havassy-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

SPORTHIREK

Belgrad: Jugoslavi—Hungária 5:3 (1:2).
Budapest: Nemzeti—Kispest 2:1 (1:1).
Port-Said: Budapesti főiskolások—Port-Said 2:2.

Liisszabon: Svájc—Portugália 4:2 (2:1).

A jégkorong világbajnokság során Kanada 4:0 (3:0, 1:0, 0:0) arányban verte meg az USA csapatát. Az európai bajnok címet lejátéztott Svájc—Csehszlovákia mérkőzés háromszori meghosszabbítás után is döntetlenül végződött. A két ország válogatott jégkorongcsapata március 5-én Baselben ismétli meg a mérkőzést.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: ARIZONA TIGRISE.
DORIAN: MENEKÜLES ÖRDÖGSZIGETRŐL.
CORSO: BARNABÉ.

SZÍNHÁZ-MŰVESZET

E. Kovács Gyula százéves születésnapján emlékünnepet rendez sirjánál a kolozsvári színház

A múlt század legnagyobb magyar színésze volt E. Kovács Gyula, mégsem jutott tovább a kolozsvári színházhoz. Nem azért, mintha nem hívták volna el innen, hanem, mert születésétől kezdve, haláláig, összeforrt ezzel a földdarabbal, ezzel a néppel, amelyik itt van, itt él s amint első költői kísérletei és színpadról lépése erdélyi földön történt, a halál is itt szőlította el, a tragikus színeszt megillető fenséges körülmények között.

Február 14-én lesz századik évfordulója születésének, halálának pedig a nyáron negyvenedik éve. Ez a kettős aktualitás ad alkalmat arra, hogy a mai generációval megismertessük Ecsedi Kovács Gyulát, akinél szebb lélek, nemesebb és jobb emberi élet s nagyobb művészetelérés Erdély nagy szülőföldjénél is kevés található.

A PAPLAKBÓL A SZATMÁRI SZÍNHÁZIG.

Ecsedi Kovács Gyula 1839 február 14-én született a szatmármegyei Gebén. Az apja református lelkész volt s fia neveltetésére nagy gondot fordított. A kis E. Kovács Gyula meg is felelt a várakozásoknak, mert a debreceni kollégium hetedik osztályát kitűnően végezte el, de már akkor sokat szerepelt, mint kitűnő szavaló és — póéta.

1852 telén történt aztán a sorátdöntő fordulat a fiatal E. Kovács Gyula életében. Otthon volt Szatmárott, amikor Egressy Gábor vendégszerepelt Pázmány Mihály színtársulatával. A színgazgató felesége révén rokonságban is állt E. Kovácsékkal. Egressy Gábor országos hírnévű színész volt már akkor s természetesen, hogy E. Kovács Gyula is elment — életében először, — a színházba. Ez az előadás aztán olyan hatással volt az ifjúra, hogy elhatározta: felcsap ő is színésznek. Mégis, négy esztendő telt el addig, míg vágyai teljesülhettek s 1856 augusztus 17-én meg is kezdte színészi működését Lángh debreceni társulatánál. De ezzel a társulattal, úgy látszik, hogy nem nagyon tudott megbarátkozni, mert egy hónap múlva már Nagykárolyban volt, Fájér Károly társulatánál és azzal azután bejárta Mátészalkát, Ungvárt, Beregszászt, Máramarosziget is, sok küzködéssel, de bizva jövőjében.

Első nagy sikereit Aradon aratta, hová 1857-ben szerződött Budai József színtársulatához és ez időtől kezdve sikerei egyre szaporodnak. 1867-ben Egressy Gábor és Felekyné közbenjárására a budapesti Nemzeti Színházban is fellépett, a „Könyves Kálmán c. drámában, s bár sikere volt, csak segédszínésznek szerződötték. S mivel nem tudott nagyobb szerephez jutni, 1865 október 27-én Kolozsvárra szerződött, Follinusz János színtársulatához s rövidebb megszakításokkal hű maradt az erdélyi színpadhoz haláláig.

ERDÉLY LEGNAGYOBB SZÍNÉSZE.

Egyet is jelentett E. Kovács Gyula a kolozsvári magyar színházzal, a magyar színészettel. Ott zajlottak le országra szóló sikerei, ott írta bűbájos népdalait, melyek ma is élnek a nép ajkán. És E. Kovács Gyula nem volt hűtelen Kolozsvárhoz, Erdélyhez, akkor se ment el onnan, mikor erősen hívták és csak a halál volt nála erősebb. A város polgármestere karonfogva sétált vele Kolozsvár főterén, az egyetemi és középiskolai professzorok előadást tartottak róla, művészi fogásairól, mesteri játékáról. Közölközött a magyar szívekhez, mert kemény tölgyből volt faragva s magyaros, úri megjelenése, tiszta magyaros beszéde belopózott a lelkekbe. Tragikus játéka a Kárpátok zúgásához hasonló hangja, szívből jövő érzékenysége nem is maradhattak hatástalan. Pályafutása egybeesett a kolozsvári magyar színház fénykorával.

Mikor Marosvásárhelyen vendégszerepelt a kolozsvári társulat, ő volt a közönség kedvence, az ő férfias alakját vették körül rajongással, pedig olyan primadonnák voltak a színházban, mint Turchányi Olga, Aldor Juliska és — Kürty Klára. De a kolozsváriaknak nem kellett az operett: a dráma vonzotta a közönséget és a dráma hőse: E. Kovács Gyula.

Az élete folytonos munka volt és alkotás. A színpadon és a költészetben egyaránt. Igen sokat fordított, de eredeti költeményei, ódái és drámái

is elhivatott művész alkotásai voltak. A Petőfi Társaság be is választotta tagjai közé.

Amilyen szépívű és sikerdús volt az élete, a halála is olyan megdöbbentően szép körülmények között következett be. 1889 augusztus 2-án a segesvári csatasíkon Petőfiről mondott fenséges éneket és ott, az Isten szabad ege alatt, igazi tragikus hőshöz illően szavalás közben elakadt a szava, szívéhez kapott és holtan rogyott össze, tízezrek szeme láttára.

Születése százévesztendő fordulóján meg kellett róla emlékezni, hiszen a mai nemzedék talán már hírből sem ismeri.

A kolozsvári Thalia színtársulat kedden déli félég órakor emlékünnepet rendez E. Kovács Gyula sirjánál a házsongárdi temetőben. Báró Ke-

Hallucinációk

Évezredek óta helesringatta magát az emberiség abba a tudatba, hogy abszolút értékű véleményeket alkothat magának mibenlétéről és a természet törvényeiről. Eppen a tudomány fejlődése és a természet nagyságának felismerése kényszerített bennünket a legutóbbi időkben arra a szerénységre és alázatosságra, hogy bevalljuk, miszerint minden eddigi tudásunk eltörpül ahhoz képest, amit még nem tudunk.

Most is, az utóbbi évek során a világhírűvé vált amerikai GASTRO D. gyógyszer által — amely Amerikában egy gyógynövény felfedezése folytán jött forgalomba — ami a szenvedő emberiségnek felbecsülhetetlen kincsét jelent — be lett bizonyítva, hogy régi gyógyíthatatlannak vélt gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedéseknél olyan eredményeket értek el ezzel a gyógyszerrel, amelynek szociális értéke az emberiségre minden várakozást felülmúlt.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett; Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

mény János, a Thalia Rt. elnökgazgatója emlékbeszédet mond és megkoszorúzza E. Kovács Gyula sírját. Réthely Ödön és a színház énekkara előadják E. Kovács Gyula saját szerzeményét: „Ketszer is nyílt az akáca virága” című dalát, végül Nagy István E. Kovács Gyula néhány versét szavalja el.

Szerdán este kezdődik a Thalia színtársulat operettegyüttesének játékciklusa Nagyváradon

Szerda, február 15. este 9 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.** (Pierre Weber és Eisemann Mihály zenés vígjátéka. Rendező Gróf László. Főszereplők: Krémer Manó, Sándor Stefi, Báza Eva, Rajnai Elli, Jenei János, Tompa Sándor, Csóka József, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, Örvössy Géza, Csengeri Aladár. Vezényel Schreiber Alajos.)

Csütörtök délután 5 órakor: **Ide gyere rózsám.** (Olcsó helyárrakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.**

Péntek este 9 órakor: **Nincs szebb mint a szerelem.** (Sándor Jenő romantikus nagyoperettje. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Krémer Manó, Sándor Stefi, Báza Eva, Rajnai Elli, Jenei Tompa, Csóka, Fülöp, Réthely, Csengeri.)

Szombat délután 5 órakor: **Nem leszek hálátlan.** (Olcsó helyárrakkal.)

Szombat este 9 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.**

Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy gyermek előadás: **Sicc urfi kalandjai** c. énekes, táncos gyermekoperett. Nagyon olcsó helyárrakkal.

Vasárnap délután 3 órakor: **Ide gyere rózsám.** (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.**

Vasárnap este 9 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.**

Hétfő este 9 órakor: **A szomjas krokodil.** (Szilágyi László, Harmath Imre és Márkus Alfréd kiállításos nagy revü-operettje, a színház nagy farsangi produkciója. Edző: Gróf László. Zenéi vezérkorecsolyása Schreiber Alajos. Téli turisták: Krémer, Sándor Stefi, Báza, Rajnai Elli, Jenei, Tompa, Csóka, Fülöp, Deésy, Réthely stb.)

Kedd délután 5 órakor: **Ide gyere rózsám.** (Olcsó helyárrakkal.)

Kedd este 9 órakor: **A szomjas krokodil.**

Szerda délután 5 órakor: **Nem leszek hálátlan.** (Olcsó helyárrakkal.)

Szerda este 9 órakor: **A szomjas krokodil.** (Bucseselőadás.)

Jegyek már válthatók a színház baloldali pénztáránál délelőtt 11-1-ig és délután 4-6-ig.

Szerdán este kezdődik a Thalia színház operett együttesének nyolcnapos ciklusa. Szerda estétől nyolc napon át ismét Nagyváradon vendégszerepel a Thalia színház ragyogó operett együttese és a nyolc nap alatt három nagyszerű ujdonsággal lép meg városunk színházlátogató közönségét. Szerdán és csütörtökön este a hölgy hozzám tartozik, pénteken, szombaton este és vasárnap délután 6 órakor Nincs szebb mint a szerelem, vasárnap este 9 órakor ismét a Hölgy hozzám tartozik van műsoron, míg hétfőn, kedden és szerdán este a Szomjas krokodil című hatalmas revü ujdonság alkotják a Thalia 8 napos ciklusát.

— **Délután előadások — olcsó helyárrakkal.** Csütörtökön, vasárnap és kedden délután a múlt ciklus nagyszerű operett ujdonsága, az Ide gyere rózsám kerül színre, míg szombaton 5 és szerdán 5 órakor a Nem leszek hálátlan ujdonság van műsoron. Minden délutáni előadás olcsó helyárrakkal kerül színre.

— **Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy gyermek előadás lesz, nagyon olcsó helyárrakkal.** Színre kerül Sicc urfi kalandjai énekes, táncos, zenés gyermek operett. Minden szülőnek kötelessége, hogy gyermekét erre az előadásra elhozza.

Apróhirdetések

Lakás
szavanként 3 lei

1 szoba,
konyhas lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Decebal 10. szám.

Két
szobás, fürdőszobás lakás kiadó március 1-re. Nagyvárad, Str. Vlahuta 44. szám.

Kapualatti
utcai butorozott szoba azonnal kiadó. Nagyvárad, Nic. Zeiga No. 7.

Adás-vétel
szavanként 3 lei

Aki
magnaházat, bérházat, bármilyen ingatlan eladni, venni akar, keresse fel Popovics Irodát, Nagyvárad, Vlahuta 6.

Sürgösen
eladó Miorita-utcában 700 méter telek, víz, villany van. Érdeklődni Popovics Irodában, Vlahuta-u. 6. Nagyvárad.

Allást nyec
szavanként 2 lei

Ügyes
bejárónó felvétetik március 1-re. Nagyvárad, Str. Pasteur 13.

Vincellért,
ki gyümölcsöshöz ért, esetleg kertészt fogad dr. Kaczián Kálmán ügyvéd, — Nagyvárad, Str. Ciordas 46. szám.

Allást keces
szavanként 1 lei

Háztartás
minden ágában jártas, római katolikus urinó, házvezetőnek menne plébániára. Szíves megkereséseket Bogsch Béláné, Nagyvárad, Str. Vălcele 1. címre kérem.

Tóth Tihamér
legszebb könyvei:

Híszek egy Istenben	240
Híszek Jézus Krisztusban	240
Híszek az Egyházban	240
Híszem az örök életet	240
Krisztus Király	240
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	240
Tízparancsolat I.	240
Tízparancsolat II.	240
Miatyánk	200
Üdvözlégy Oltárszentség	223

LEGUJABB

Ciano olasz külügyminiszter középeurópai utazásai

Varsó után Berlinbe és Budapestre is ellátogat

Varsóból jelentik: Ciano olasz külügyminiszter hivatalos látogatásának időpontját február 25-ikébe állapították meg. A látogatás 3 napig fog tartani.

Zürichből jelentik: Az itteni lapok értesülése szerint Ciano gróf varsói látogatásának befejezé-

se után, február 28-ikán vagy március elsején Berlinbe is ellátogat.

Azt is tudni vélik a svájci lapok, hogy Ribbentrop német külügyminiszter Csáky magyar külügyminiszter látogatását a közeljövőben viszonzni fogja.

Nehézségek a zsidó menekültek elhelyezésénél

Sem alkalmas terület, sem pénz nem áll a nemzetközi bizottság rendelkezésére. — A német kormány válaszirata nem elégítette ki az eviani bizottságot

Londonból jelentik: Hétfőn volt az eviani konferencia kiküldöttjeinek értekezlete. Rublee, aki a bizottság megbízásából Berlinben több napon át a német kormánnyal tárgyalt, most mutatta be a német kormánynak a kivándorló zsidók anyagi kérdéseinek elrendezésére készített emlékiratát. A bizottság nem találta kedvezőnek

az emlékiratot.

Igy továbbra megoldatlanul fennmaradt az a kérdés, hogyan és hová helyezték el a menekült zsidókat. Eddig ugyanis még egyetlen alkalmas helyet sem találtak nagyobbarányú telepítésre, valamint a telepítés pénzügyi feltételei is hiányoznak.

Anglia csak ellenszolgálatások árán hajlandó a nemzeti spanyol kormány elismerésére

A német kormány és Franco tábornok bizalmas levélváltása Franco nyugati hatalmakkal való tárgyalásairól. — Irország a brit kormány megkerülésével hivatalosan elismerte a nemzeti Spanyolországot

Londonból jelentik: Az angol kormány mindaddig nem tesz érdemleges lépést Franco kormányának elismerésére, amíg Hodgson angol ügyvivő jelentést nem tesz mostani burgosi útjának eredményéről. Spanyol nemzeti körökben nagy visszatevés fogadják azt a hírt, hogy Anglia csak bizonyos ellenszolgálatok árán hajlandó elismerni Franco kormányát.

Zvetkovic,
Jugoszlávia új miniszterelnöke

A Havas távirati iroda szerint a köztársaságiak új kormányának semmi befolyása nem lesz az Anglia és Franco közötti tárgyalásokra.

Dublinből jelentik: Az ír kormány elhatározta, hogy elismeri Franco kormányát és követet küld a nemzeti Spanyolországba.

Berlinből jelentik: Az Angriff jelentése szerint a német kormány bizalmas jegyzéket intézett Francohoz, amelyben biztosítja a spanyol nemzetieknek a tengelyhatalmak mindenkor támogatásáról. Azért felhívta Franco figyelmét arra, hogy nem forog fenn annak szüksége, hogy a nemzeti spanyoloknak más hatalmak felé tekintgessenek.

A Daily Telegraph úgy tudja, hogy Franco levelet küldött Hitler kancellárnak. Franco azt írja a levélben, hogy a nemzeti Spanyolország sohasem feleli el azt a szolgálatot, amit Németország és Olaszország tett a nemzeti Spanyolország érdekében. A lap szerint a levél feledtetni akarja Hitler kancellárral a nemzetiek Angliával és Franciaországgal folytatott legutóbbi tárgyalásait.

Párizsból jelentik: Franco kérésére háromtagú francia katonai bizottság vizsgálta felül a spanyol francia határvidéket. A bizottság megállapította, hogy Spanyolország sem támadó, sem védekező katonai intézkedéseket nem fogantatott a határon.

Közkegyelem a katonai könyvecskék láttamozásának elmulasztói részére

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap legutóbbi száma rendeletét közli, amely a katonai könyvecskék láttamozásán meg nem jelentekre vonatkozik. A rendelet értelmében kegyelemben részesülnek mindazok, akik az „E” modelű katonai könyvecskéjük láttamoztatását elmulasztották. Az illetők azonban kötelesek az 1939 január 8 és március elseje között megtartandó láttamozáskor megjelenni és katonai könyveiket az 1938-ik évre láttamoztatni.

Katolikus kormány alakul Belgiumban

Jaspar katolikus államminiszter kapott megbízást kormányalakításra

Brüsszelből jelentik: A belga király Jaspar katolikus államminisztert bízta meg a kormányalakítással. Jaspar még nem adott végleges választ arra nézve, hogy vállalja-e a kormányalakítást.

Jugoszlávia új romániai követe ünnepélyesen átnyújtotta megbízólevelét

Bucuresti. Saját tud. Jovan Dukics, Jugoszlávia új bucuresti nagykövete hétfő délelőtt átnyújtotta megbízólevelét Őfelségének II. Károly királynak. A megbízólevelét átadása ünnepélyes külsőségek között ment végbe. Részt vett az ünnepségen Gafencu külügyminiszter is.

Volosinék Ruzsinszkóban mégis megtartották a választást

A lengyel sajtó élesen támadja a ruszinukrán kormány erőszakos uralmát

Prágából jelentik: Mint előrelátható volt, a most megtartott választások a kormány általános győzelmével végződtek. A választásra csak a kormánylistákat lehetett benyújtani és arra csak igennel vagy nemmel lehetett válaszolni.

Varsóból jelentik: A Dobre Vjeser részletesen foglalkozik a kárpátaljai választásokkal. Kemény szavakkal bírálja, terroristának mondja a kárpátaljai Volosin féle kormányt. Anarhiával egyértelmű Volosinék uralma — fejezi be cikkét a lengyel lap.

Franciaország diplomáciai uton tiltakozott Hainan-sziget megszállása ellen

Tokióból jelentik: A tokiói francia követ hétfőn tiltakozó jegyzéket adott át kormánya nevében Arita külügyminiszternek, Hainan szigetnek megszállása miatt. Hír szerint az angol kormány is hasonló lépést előtt áll.

